

Språkmästaren

Lärarens bok med **facit**

Innehåll

Facit till elevhäftet	2-56
Namn på länder och städer.....	2
Alfabetisk ordning	4
Substantiv	6
Meningar	8
Synonymer.....	10
Ng-ljudet	12
Mer alfabetisk ordning.....	14
Adjektiv.....	16
Frågor.....	18
J-ljudet	20
Namn på platser	22
Räkneord	24
Bygga meningar.....	26
Tj-ljudet	28
Stor eller liten bokstav?	30
Verb	32
Kommatecken.....	34
Förkortningar	36
Sj-ljudet	38
Talstreck.....	42
Register och ordlistor	44
Ordkunskap.....	46
Kommer du ihåg?	50-56
Så här installerar du cd-skivan	57
Navigering och funktion.....	57
Om övningarna.....	59-64
Biblioteket.....	59
Tågstationen	60
Biografen	61
Museet.....	62
Stork-köpet.....	63
Tidningsredaktionen.....	64

Stor och liten bokstav
2-3, 22-23, 30-31, 50

Alfabetisk ordning
4-5, 14-15, 44-45, 51

Ordklasser
6-7, 16-17, 24-25, 32-33, 52

Meningar
8-9, 18-19, 26-27, 34-35,
42-43, 53

Ord
10-11, 36-37, 46-49, 54

Stavning
12-13, 20-21, 28-29, 38-41,
55-56

Sanoma Utbildning

Postadress: Box 30091, 104 25 Stockholm
Besöksadress: Alströmergatan 12, Stockholm
Hemsida: www.sanoma utbildning.se
E-post: info@sanoma utbildning.se

Order/Läromedelsinformation

Telefon: 08-587 642 10
Telefax: 08-587 642 02

Redaktör: Ann de Bourgh

Grafisk form, omslag och illustrationer: Josefin Herolf

Språkmästaren B, Lärarens bok med facit

ISBN 978-91-622-6013-2

© 2005 Josefin Herolf, Eva Johansson
och Sanoma Utbildning AB, Stockholm

K Kopieringsförbud!

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt. Kopiering utöver lärares rätt att kopiera för undervisningsbruk enligt Bonus-Presskopias avtal, är förbjuden. Sådant avtal tecknas mellan upphovsrättsorganisationer och huvudman för utbildningsanordnare, t.ex. kommuner/universitet. För information om avtalet hänvisas till utbildningsanordnarens huvudman eller Bonus-Presskopia. Den som bryter mot lagen om upphovsrätt kan åtalas av allmän åklagare och dömas till böter eller fängelse i upp till två år samt bli skyldig att erlägga ersättning till upphovsman/rättsinnehavare.

Första upplagan
Andra tryckningen

Tryck: ??

SYSTEMKRAV

För att kunna använda Språkmästaren bör din PC ha följande kapacitet:

- Microsoft Windows 98/ME/NT/2000/XP
- 366 MHz PentiumII-processor, eller motsvarande
- 64 MB internminne
- 220 MB hårddiskutrymme

ÖVNINGSÖVERSIKT

ALFABETET

ALFABETISK ORDNING

1) Ordna böckerna efter alfabetet. 2) Sortera efter första bokstaven. 3) Sortera efter andra bokstaven.

MER ALFABETISK ORDNING

1) Sortera efter andra och tredje bokstaven. 2) Sortera efter tredje och fjärde bokstaven. 3) Sortera efternamn i alfabetisk ordning.

REGISTER OCH ORDLISTOR

1) Hitta rätt sida i ett register. 2) Avgör om påståendet är rätt eller fel.

MENINGAR

MENINGAR/SKILJETECKEN

1) Välj rätt skiljetecken om meningen är färdig. 2) Dra orden till rätt mening.

FRÅGOR/FRÅGEORD

1) Gör om en mening till en fråga. 2) Välj rätt frågeord av var/vart eller vilken/vilket/vilka. 3) Välj rätt frågeord.

BYGGA MENINGAR

1) Bygg ut meningen så den passar till bilden.

KOMMATECKEN

1) Avgör om meningen är färdig. 2) Sätt ut skiljetecken.

TALSTRECK

1) Sätt ut talstreck och andra skiljetecken.

ORDKLASSER

SUBSTANTIV

1) Välj en, ett eller flera. 2) Hitta alla substantiv.

ADJEKTIV

1) Hitta adjektiven i meningarna. 2) Komparera adjektiv. 3) Hitta substantiv och adjektiv.

RÄKNEORD

1) Para ihop räkneord i memory. 2) Hitta rätt ordningstal.

VERB

1) Hitta verbet i meningen. 2) Sätt in rätt verbform i meningarna. 3) Avgör om ordet är ett substantiv eller ett verb. 4) Sortera ord efter ordklass.

STOR BOKSTAV?

LÄNDER OCH STÄDER

1) Välj stor eller liten bokstav. 2) Klicka på ord som ska ha stor bokstav. 3) Hitta ord som ska ha stor bokstav.

PLATSER

1) Sortera fyra ord efter stor eller liten bokstav. 2) Lista ut och sätt ihop namnet på platsen. 3) Sätt in de två ord som fattas i meningen.

LÄNDER, SPRÅK OCH INVÅNARE

1) Sätt in rätt ord i meningen. 2) Sortera tre ord efter stor eller liten bokstav. 3) Sätt in orden som saknas i de tre meningarna.

ORD

SYNONYMER

1) Hitta synonymerna. 2) Synonym-memory

FÖRKORTNINGAR

1) Välj rätt sätt att förkorta. 2) Välj rätt förkortning till meningen.

ORDKUNSKAP

1) Välj rätt förklaring till ordet. 2) Välj rätt ord till förklaringen.

STAVNING

NG-LJUDET

1) Välj rätt stavning av ng-ljudet. 2) Skriv ordet.

J-LJUDET

1) Välj rätt stavning av j-ljudet. 2) Hitta ord med j-ljudet rätt stavat.

TJ-LJUDET

1) Välj rätt stavning av tj-ljudet. 2) Hitta ord med tj-ljudet rätt stavat.

SJ-LJUDET

1) Välj rätt stavning av sj-ljudet. 2) Skriv in rätt stavning av sj-ljudet. 3) Hitta rätt stavning av sj-ljudet.

Josefin Herolf och Eva Johansson

Språkmästaren

Lärarens bok med facit

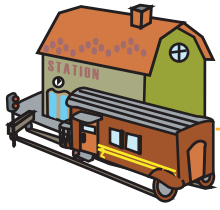
Språkmästaren är en språklära som består av två komponenter: ett elevhäfte och en lärarbok med en mängd övningar på medföljande cd-rom.

I lärarens bok finns, förutom cd-skivan, facit till elevhäftet. Språkmästaren B är avsedd för elever i skolår 3.

Elevhäftet ger möjlighet till att gemensamt och enskilt träna olika språkliga moment. Efter varje moment finns en hänvisning till cd-skivan, där eleverna kan få fortsatt, varierad träning för att befästa sina kunskaper. I slutet av elevhäftet finns en repetitionsdel som också kan användas som diagnos. Varje repetitionssida avslutas med en skrivuppgift.

Övningarna i elevhäftet och på cd:n utspelar sig i sex olika miljöer: biblioteket, tågstationen, biografen, museet, Stork-köpet och tidningsredaktionen. Övningarna i de olika miljöerna beskrivs närmare här i lärarens bok.

SANOMA UTBILDNING

Namn på länder och städer

 Vilket lands flagga är det? Läs beskrivningen och skriv rätt land under rätt flagga.

Sveriges flagga är gul och blå.

Italiens flagga är grön, vit och röd.

Frankrikes flagga är blå, vit och röd.

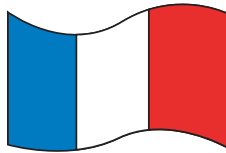
Greklands flagga är blå och vit.

Spaniens flagga är gul och röd.

Tysklands flagga är gul, röd och svart.

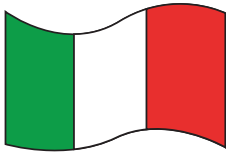
Sverige

Frankrike

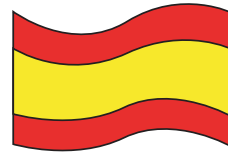
Tyskland

Italien

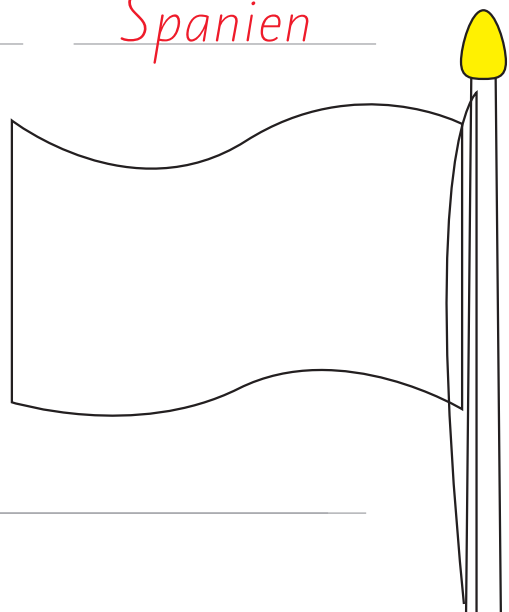
Grekland

Spanien

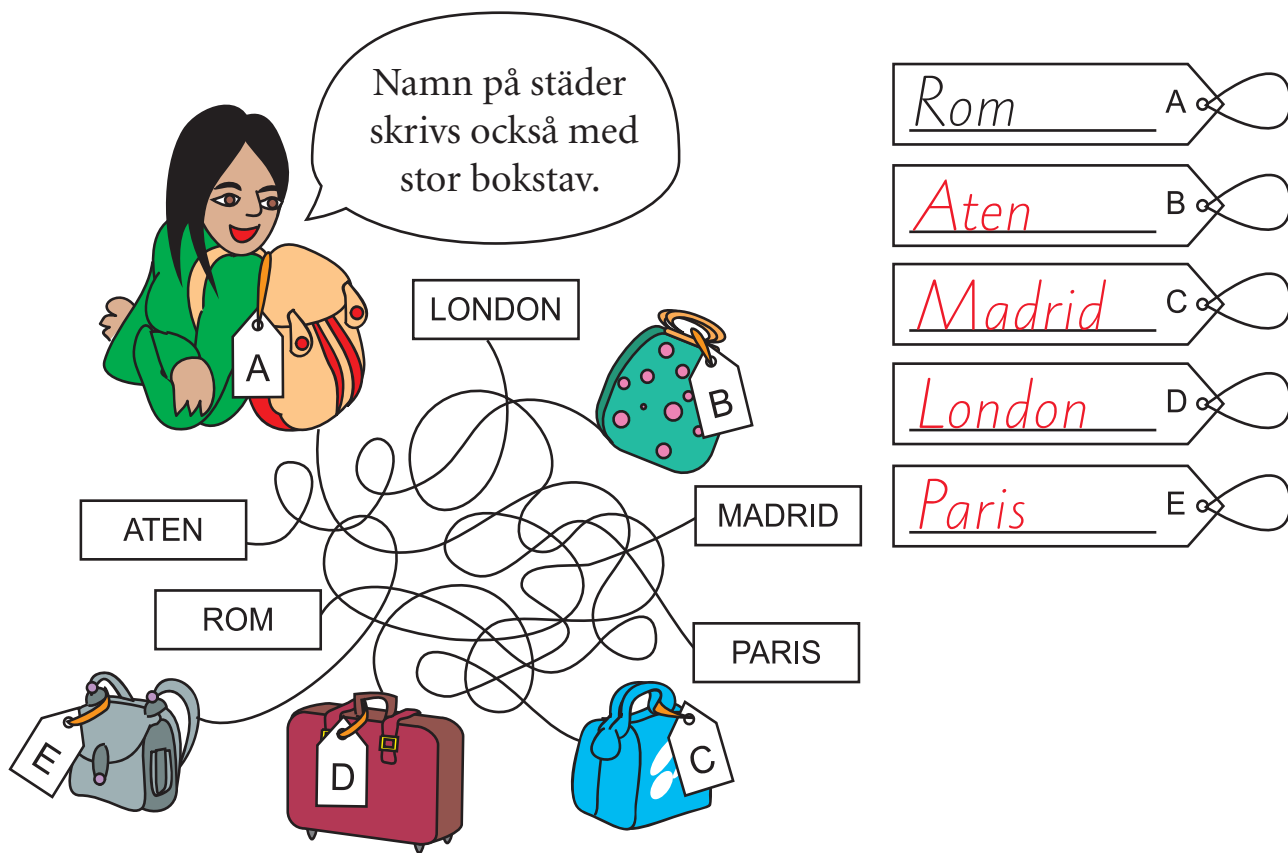
 Välj en flagga och måla den.
Skriv landets namn.

 Skriv namnet på två länder som du har varit i eller skulle vilja åka till.

 Vilken stad ska väskan till? Skriv rätt stad på adresslappen.

Namn på städer skrivs också med stor bokstav.

ATEN
ROM
LONDON
MADRID
PARIS

Rom A
Aten B
Madrid C
London D
Paris E

 Dra streck och para ihop rätt land med rätt huvudstad.
Fyll i meningarna så att de blir rätt.

Sverige	Helsingfors
Norge	Oslo
Finland	Köpenhamnn
Danmark	Stockholm

Huvudstaden i Sverige heter Stockholm.
Huvudstaden i Norge heter Oslo.
Huvudstaden i Finland heter Helsingfors.
Huvudstaden i Danmark heter Köpenhamn.

Vill du öva mer på namn på länder och städer?
Leta upp flaggan på tågstationen.

Alfabetisk ordning

 Fyll i de bokstäver som fattas i alfabetet.

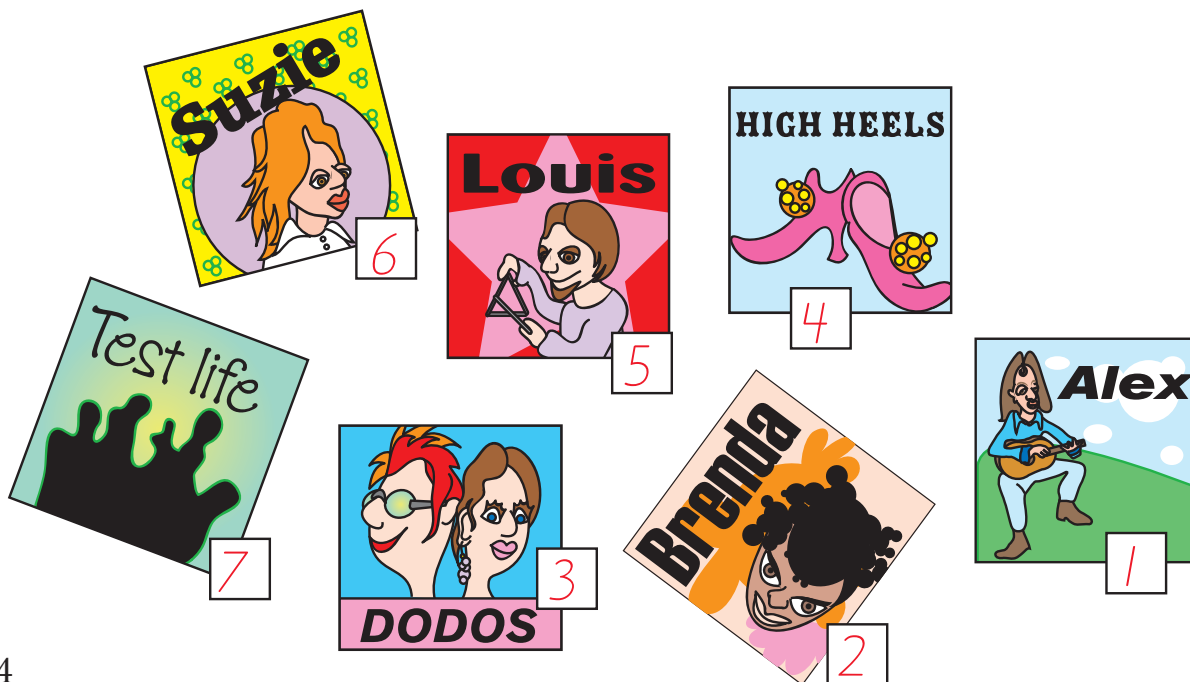
a b c d e f g h i j k l m n
o p q r s t u v w x y z å ä ö

 Böckerna i bokhyllan ska stå i alfabetisk ordning, från vänster till höger.
Skriv rätt titel på rätt bok.

~~Skatten~~
~~Nyckeln~~
~~Pirater~~
~~Häxan~~
~~Vilse~~
~~Mysteriet~~

 Alina vill ha sina cd-skivor i alfabetisk ordning.
Hjälp Alina att numrera skivorna.

 Skriv länderna i alfabetisk ordning.

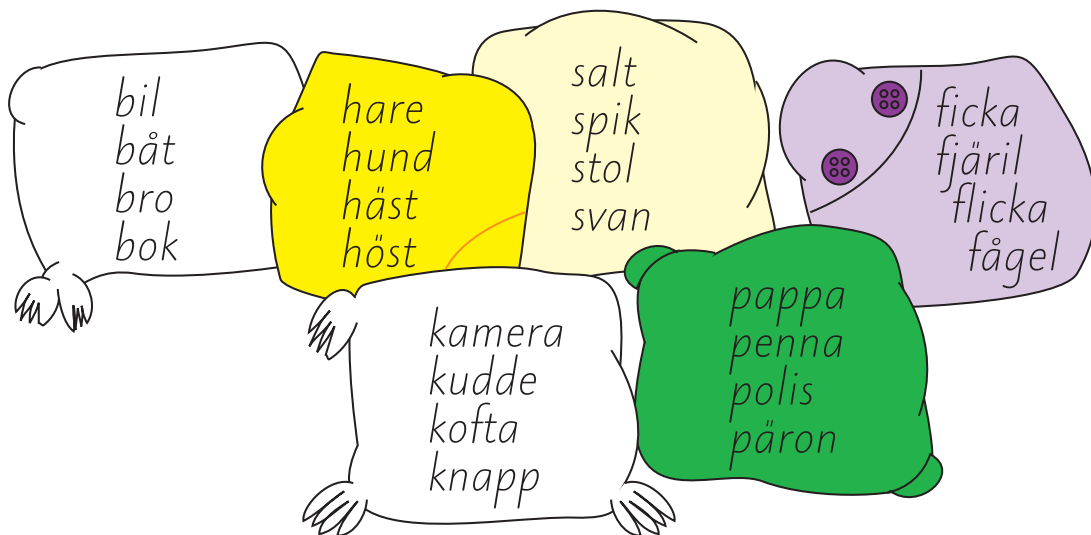
Titta på andra bokstaven.

När orden börjar på
samma bokstav måste du
titta på andra bokstaven.

S <u>ve</u> rige	S <u>ch</u> weiz	S <u>pa</u> nien
<u>S</u> chweiz	<u>S</u> panien	<u>S</u> verige
Bolivia	Bulgarien	Belgien
<u>B</u> elgien	<u>B</u> olivia	<u>B</u> ulgarien
Indien	Italien	Island
<u>I</u> ndien	<u>I</u> sland	<u>I</u> talien
Monaco	Mexiko	Marocko
<u>M</u> arocko	<u>M</u> exico	<u>M</u> onaco

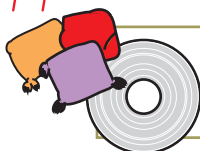

 Måla de kuddar där orden står i alfabetisk ordning.

 Skriv orden i de omålade kuddarna i alfabetisk ordning.

<u>b</u> il	<u>b</u> ok	<u>b</u> ro	<u>b</u> åt
<u>k</u> amera	<u>k</u> napp	<u>k</u> ofta	<u>k</u> udde

Vill du öva mer på alfabetisk ordning?
Leta upp kuddarna i biblioteket.

Substantiv

 Sortera allt du ser på varubandet.
Skriv orden i rätt spalt.

en

ett

flera

penna

ben

blommor

ost

äpple

korvar

tårta

batteri

bullar

citron

päron

bananer

kasse/påse

ägg

lökar

Ord man kan
säga en, ett eller
flera före kallas
substantiv.

Substantiv är ord
för saker, människor,
växter och djur, till
exempel stol, katt
och pojke.

 Ett av orden på varje rad är ett substantiv. Ringa in det.

rolig

hund

läser

ros

sover

röd

skäller

trött

flicka

mjuk

studsar

boll

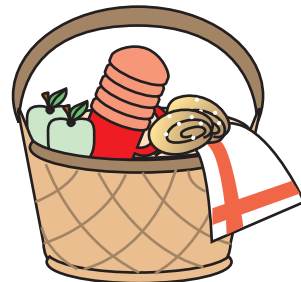
öppnar

hus

krokig

 Skriv fyra substantiv som du kan hitta på skolgården.

 Skriv fyra substantiv som du kan hitta i skogen.

 Skriv fyra substantiv som du kan hitta på cirkus.

 Gör en ordfläta av substantiv. Sista bokstaven i ordet är första bokstaven i nästa ord. Gör flätan så lång du kan.

Vill du öva mer på substantiv?
Leta upp kundvagnen i Stork-köpet.

Meningar

 Hitta på slutet och skriv färdigt meningarna. Glöm inte punkt, frågetecken eller utropstecken.

På trappan satt en _____

Var bor _____

I morgon ska vi _____

Kasta inte _____

Vill du _____

 Sätt ut punkt, frågetecken eller utropstecken efter färdiga meningar. Skriv färdigt meningen där det behövs.

Jag har en röd tröja.

Min cykel är

Aj!

Var är

Fiskarna simmar i

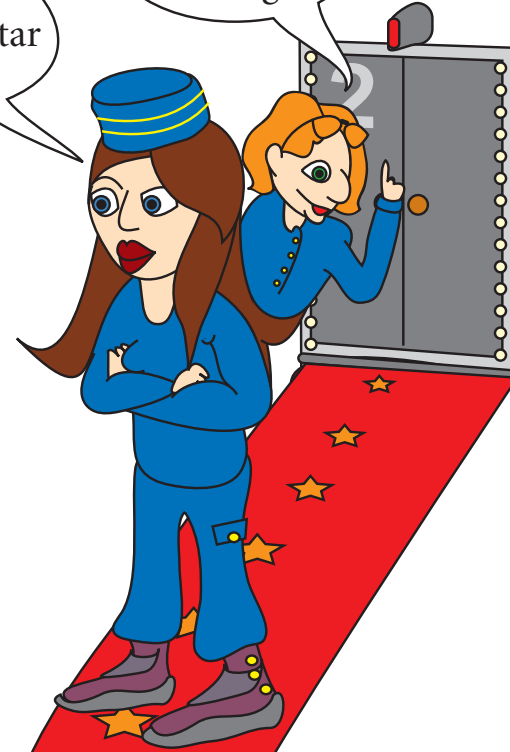
Hunden skäller.

Ge mig

Har ni katt?

En färdig mening berättar något.

Frågor, utrop och uppmaningar är också meningar.

 Gör meningar av orden. Kom ihåg stor bokstav och skiljetecken.

din heter kanin vad

Vad heter din kanin?

dig ner sätt

Sätt dig ner!

röd jag har boll en

Jag har en röd boll.

Tecken som man använder i meningar, till exempel punkt, utropstecken och frågetecken, kallas skiljetecken.

 Skriv två meningar med stor bokstav och punkt.

 Skriv två frågor med stor bokstav och frågetecken.

 Skriv ett utrop och en uppmaning med stor bokstav och utropstecken.

Vill du öva mer på meningar?
Leta upp popcornen på biografen.

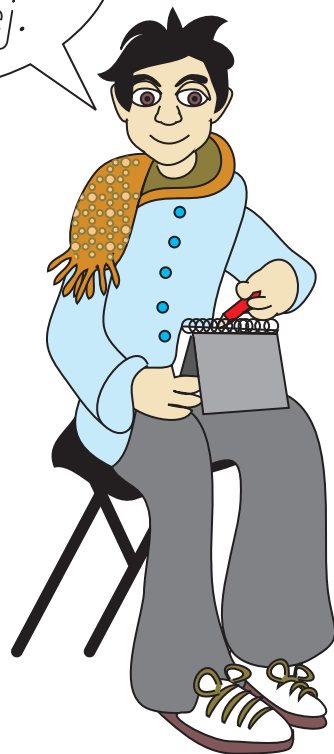

Synonymer

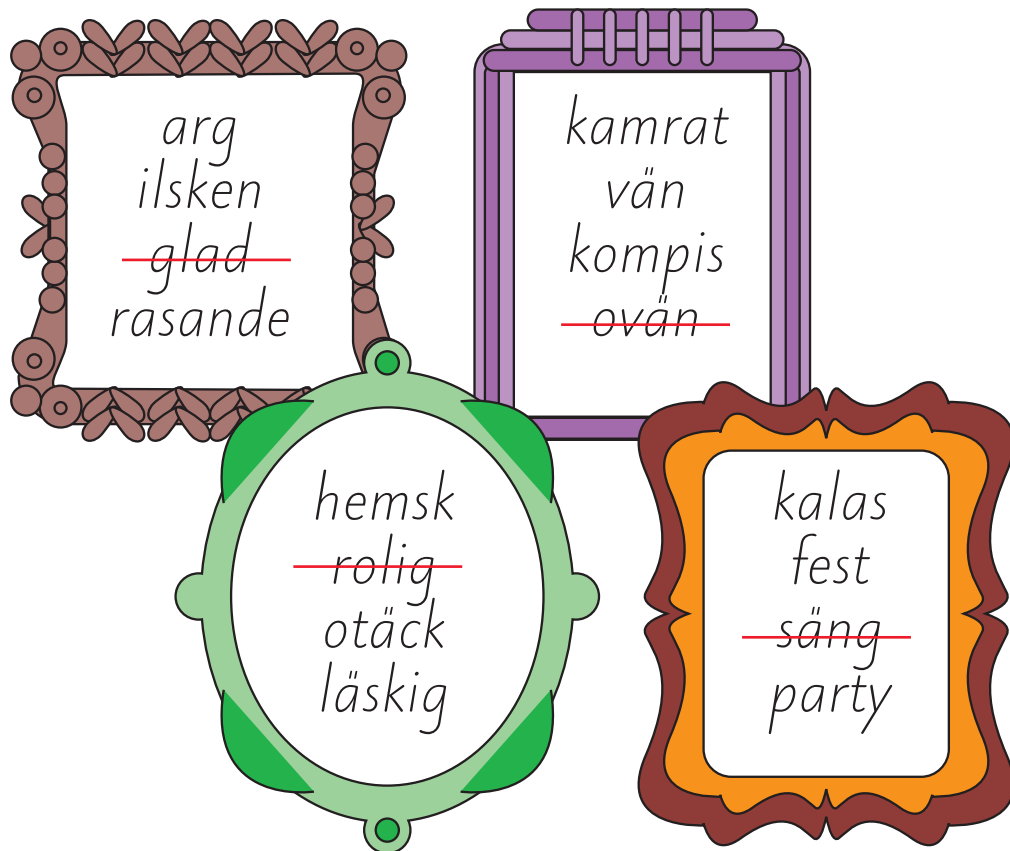
 Dra streck och para ihop de ord som är synonymer.

pojke	skutta
jobba	tänka
hoppa	skurk
fundera	ropa
skrika	kille
bov	arbeta

Synonymer är ord som betyder ungefär samma sak, till exempel *flicka och tjej*.

 Ett av orden i varje ram är inte en synonym till de andra. Stryk över det ordet.

 Byt ut det understrukna ordet i varje mening mot en synonym.

Skriv synonymen på raden.

Jag ska åka till Grekland. resa

Ska du se på tv? titta

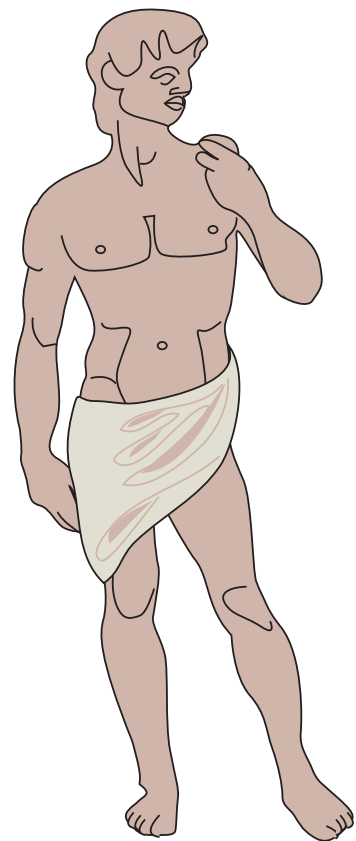
Jag är trött. sömrig

Johan talar med Kalle. pratar

Vem ska starta? börja

Han är elak. dum

(Det finns fler synonymer till orden.)

 Skriv så många synonymer du kan till ordet.

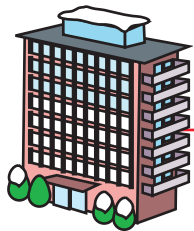
skratta _____

gå _____

springa _____

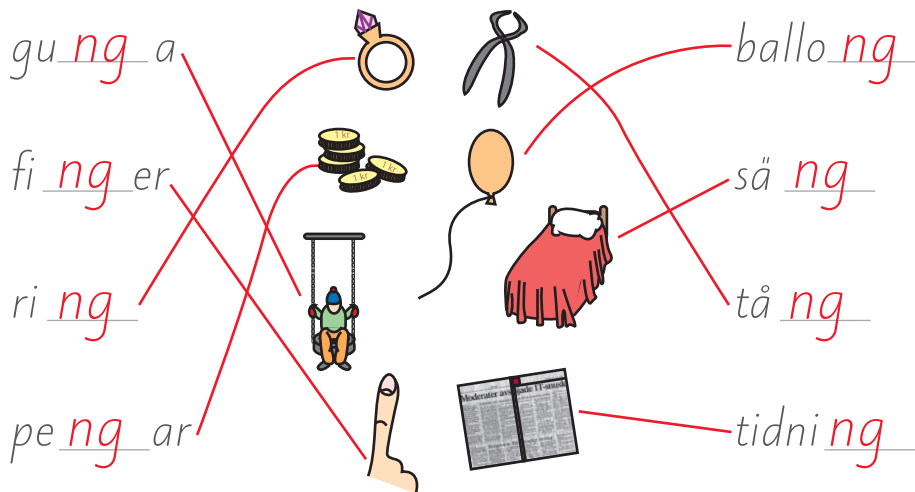

Vill du träna mer på synonymer?
Leta upp konstnären på museet.

Ng-ljudet

 Skriv färdigt orden med *ng*. Dra streck till rätt bild.

Ng-ljudet
stavas oftast
med *ng*.

 Skriv rätt bokstav på raden.

hi_n_k

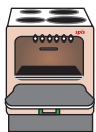
va_g_n

a_n_kare

re_g_n

u_g_n

bä_n_k

Ng-ljudet stavas med *n* när
det kommer ett *k* efter.
Ng-ljudet stavas med *g* när
det kommer ett *n* efter.

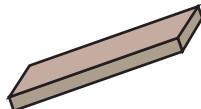
vi_n_ka

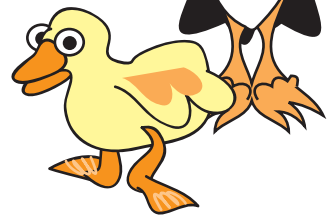
ma_g_net

si_g_nal

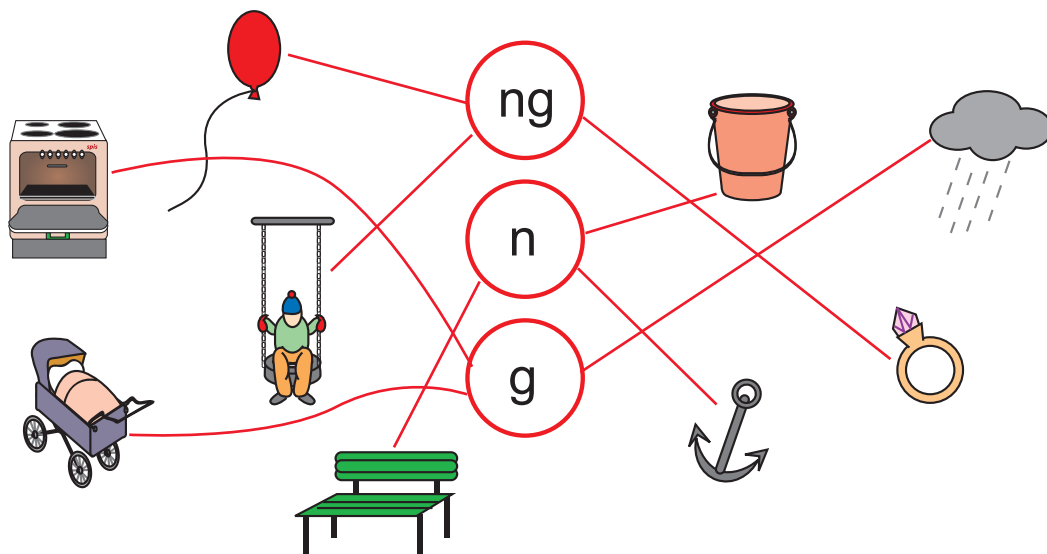

pla_n_ka

Kopiering av detta engångsmaterial är förbjuden enligt lag och gällande avtal.

 Hur stavas ng-ljudet i orden? Dra streck till rätt stavning.

 Skriv ord till bilderna.

säng

tång

anka

pengar

signal

tänka

finger

magnet

Vill du öva mer på ng-ljudet?
Leta upp Ingers dator på tidningen.

Mer alfabetisk ordning

 Skriv namnen i alfabetisk ordning.

Titta på den tredje bokstaven.

Anna Anders

Anders Angelica

Anita Anita

Angelica Anna

Ellen Elin

Elsa Ellen

Elin Elsa

Elvira Elvira

Rolf Roger

Roy Rolf

Ronny Ronny

Roger Roy

 Hitta på och skriv slutet på orden.

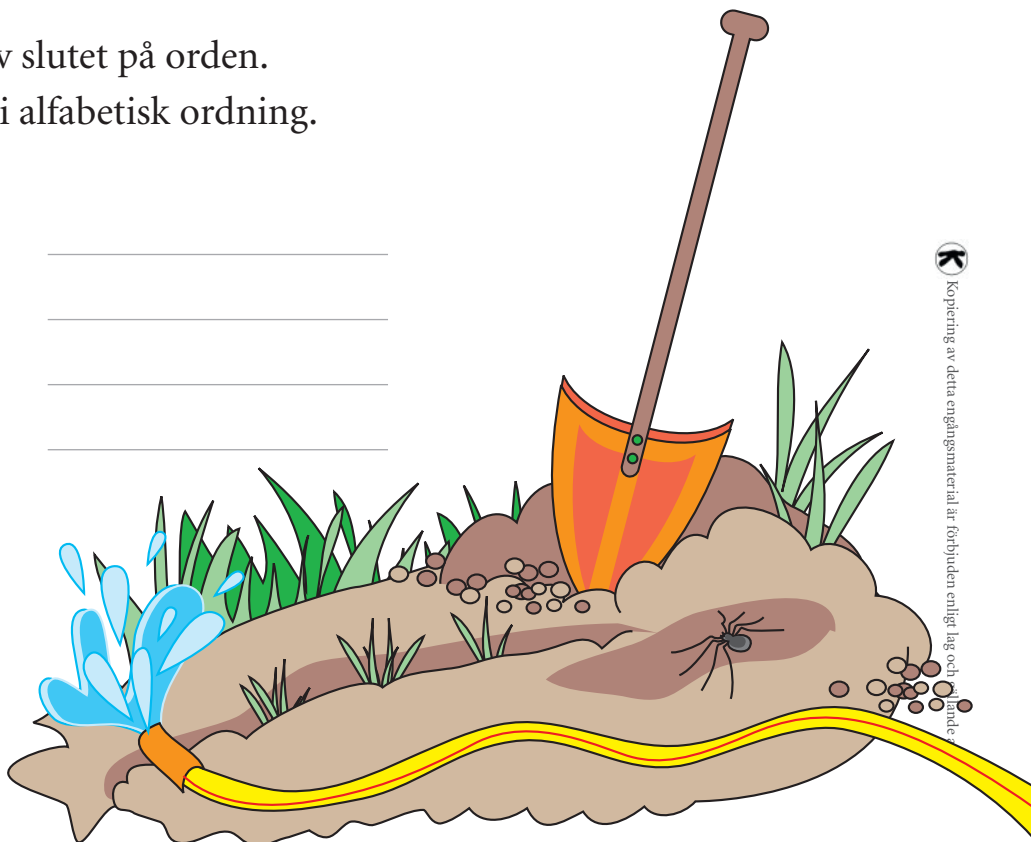
Skriv dem sedan i alfabetisk ordning.

spi _____

spr _____

spa _____

spe _____

 Skriv orden i alfabetisk ordning. Titta på fjärde bokstaven.

grus grund

gruva grus

grund gruva

kalv kalk

kalk kall

kall kalv

viska visa

vissla viska

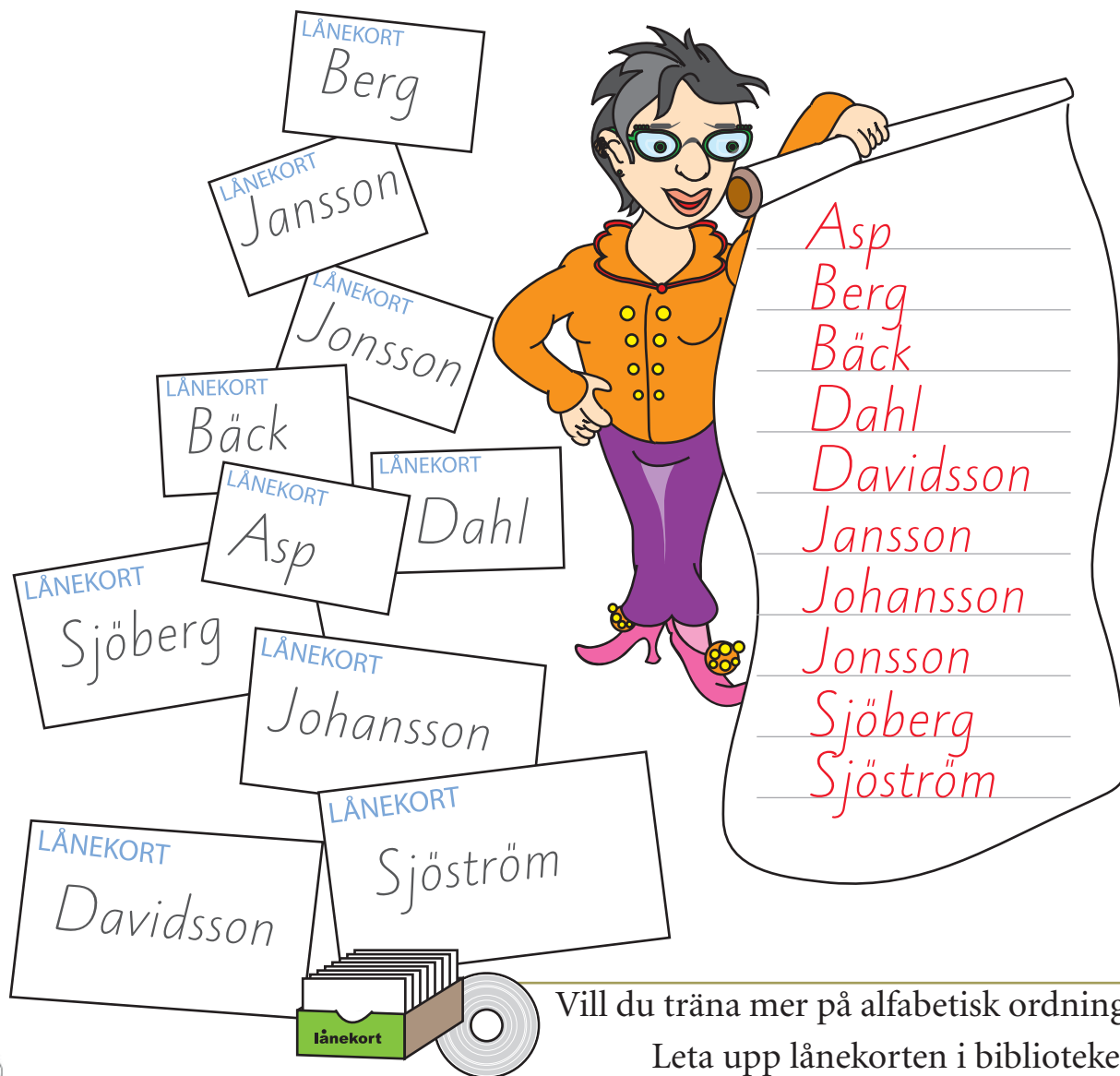
visa vissla

stol stol

stork stopp

stopp stork

 Skriv efternamnen i alfabetisk ordning i listan till höger.

Asp
Berg
Bäck
Dahl
Davidsson
Jansson
Johansson
Jonsson
Sjöberg
Sjöström

Vill du träna mer på alfabetisk ordning?
Leta upp lånekorten i biblioteket.

Adjektiv

 I varje mening finns ett adjektiv.
Ringa in det.

Emre har en randig katt.

Vi spelade ett roligt spel igår.

En trasig sko låg i gräset.

Jag läste en spännande bok i somras.

Linda har köpt två prickiga tröjor.

Adjektiv är ord som beskriver, som talar om hur något är eller ser ut, till exempel *snäll* och *rund*.

 Skriv ett adjektiv som passar på raden.

Stefan har fått en _____ cykel.

Familjen Berg bor i ett _____ hus.

På stranden lekte två _____ pojkar.

Jag önskar mig en _____ hund.

På brevet satt ett _____ frimärke.

Barnen drack saft och åt _____ bullar.

 Skriv färdigt meningen. Använd tre adjektiv som beskriver dig.

Jag är _____

 Skriv så många adjektiv du kan komma på till varje bild.

 Fyll i det som fattas på raderna.

stark

starkare

starkast

Adjektiv används
också för att jämföra
saker. Då måste man
böja adjektivet.

glad

gladare

gladast

arg

argare

argast

liten

mindre

minst

stor

större

störst

gammal

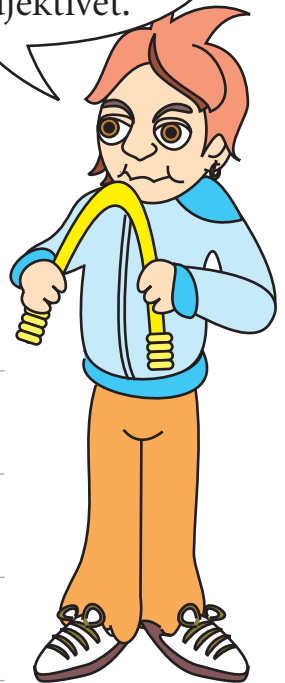
äldre

äldst

ung

yngre

yngst

KLÄDER

Vill du öva mer på adjektiv?
Leta upp klädavdelningen på Stork-köpet.

Frågor

Du kan göra en fråga genom att skriva orden i en viss ordning.

 Gör om meningarna till frågor.

Emma kan kasta långt.

Kan Emma *kasta långt*?

Henrik vill ha ett glas saft.

Vill Henrik ha ett glas saft?

Hästen är bra på att hoppa.

Är hästen bra på att hoppa?

Du kan också börja en fråga med ett frågeord.

 Skriv frågor med frågeorden.

När

Var

Hur

Vad

Varför

 Ska det stå *vilken*, *vilket* eller *vilka* på raden?

Fyll i rätt ord.

Vilken glass gillar du bäst?

Vilket lag hejar du på?

Vilken klass går du i?

Vilka byxor ska jag ta?

Vilket hus är ert?

Vilka sånger kan du?

Vilken, vilket
och vilka är
också frågeord.

 Fyll i *var* eller *vart* i
pratbubblorna.

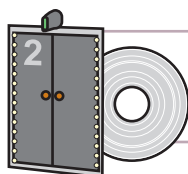
Var bor du?

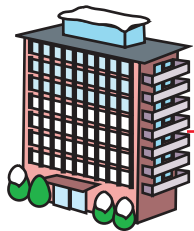
Vart ska
du gå?

Var är
mina skor?

Vart går den
här bussen?

Vill du öva mer på frågor?
Leta upp salong 2 på biografen.

J-ljudet

J-ljudet stavas ofta
med *j* eller *g*.

I varje mening finns två ord med j-ljud.

Stryk under orden och skriv dem sedan i rätt spalt.

Göran är född 2 juli. Lena gillar jordgubbar.

Jag tycker om gymnastik. Vilken färg har din nya jacka?

En geting stack pojken.

g

Göran

gillar

gymnastik

färg

geting

Samla fler ord där j-ljudet skrivs med *j* eller *g*.

Du kan titta i en ordlista.

j

g

J-ljudet kan
också stavas
med *lj* och *dj*.

Titta på Språkmästarens ord. Ringa in alla ord med *lj*. Stryk under alla ord med *dj*.
Skriv dem sedan i rätt mening.

Den här sjön är *djup*.

Man ska inte *ljuga*.

Zebran är ett randigt *djur*.

I en *djungel* finns lianer.

Tänd ett *ljus*.

Jag hörde ett konstigt *ljud*.

Skriv ord till bilderna. Alla ord börjar med *hj*.

h j ä r t a

h j ä l p

h j ä r n a

h j ä l m

h j u l

h j o r t r o n

Fyll i orden i rätt mening.

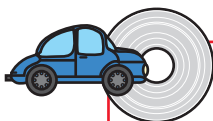
göra gjorde gjort

Vad *gjorde* du igår?

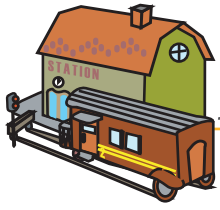
Vad har du *gjort*?

Vad ska vi *göra*?

J-ljudet med *gj*.

Vill du öva mer på j-ljudet?
Leta upp Görans bil på tidningen.

Namn på platser

 Ta hjälp av ledtrådarna och skriv Sveriges fyra största sjöar i storleksordning. Börja med den största.

1. Vänern
2. Vättern
3. Mälaren
4. Hjälmaren

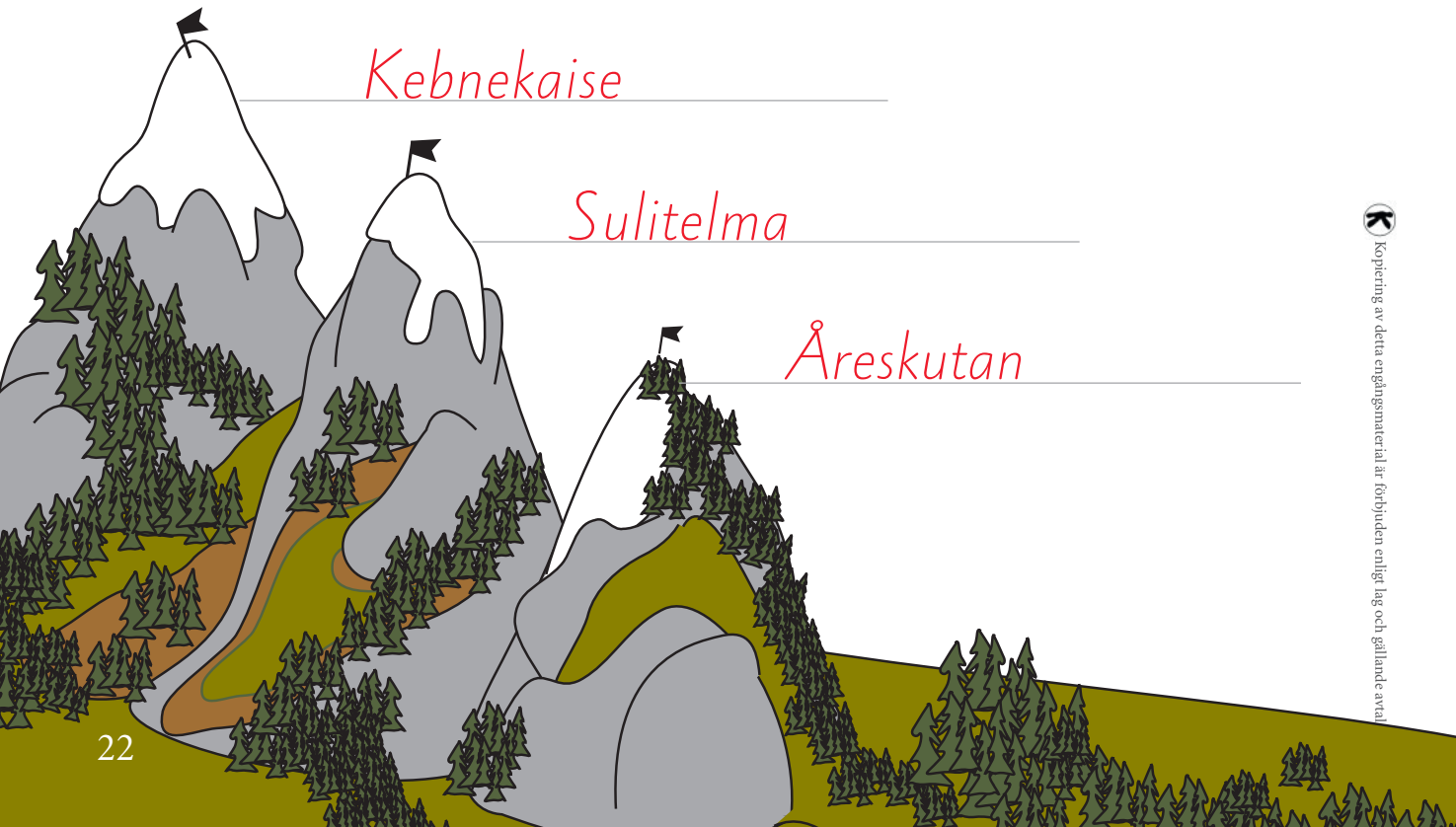

 Här är tre höga berg i Sverige. Skriv dem i storleksordning.

Sulitelma 1869 m

Åreskutan 1420 m

Kebnekaise 2111 m

 Välj bland orden och para ihop dem så får du namn på platser.

Skriv namnen på raderna.

salt gatan _____

björn sjön _____

pil havet _____

drottning viken _____

silver ö _____

sten vägen _____

grott stad _____

fågel by _____

 Skriv riktiga namn på platser eller hitta på egna.

En stad: _____

En gata: _____

En sjö: _____

Ett berg: _____

Ett hav: _____

En ö: _____

Vill du öva mer på namn på platser?
Leta upp nummerlapparna på tågstationen.

Räkneord

 Hur många år är barnen? Skriv rätt räkneord med bokstäver på raden.

Räkneord är ord för tal och kan skrivas med siffror eller bokstäver.

elva år

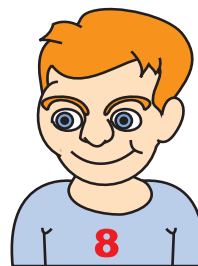
fem år

sju år

tolv år

åtta år

 Lös uppgifterna och skriv svaren med bokstäver.

nio + fem = fjorton

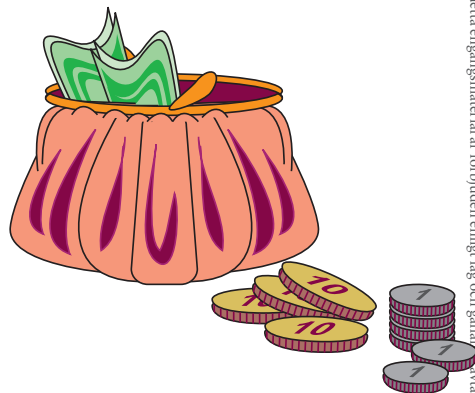
sexton - sju = nio

åtta + åtta = sexton

tjugo - tre = sjutton

 +   = nitton kronor

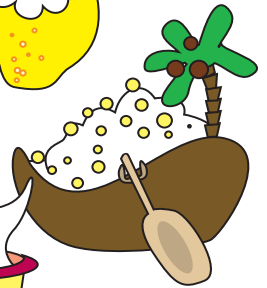
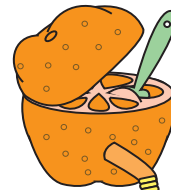
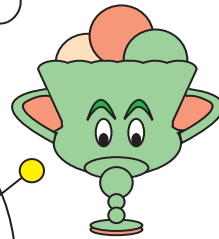
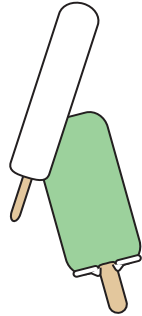
 + = tjugofem kronor

 Titta på listan och svara på frågorna. Skriv svaren med bokstäver.

Ordningstal är räkneord som talar om ordningen, till exempel tredje, femte och tjugonde.

Resultat i omröstningen om godaste glassen:

1	Chokladstrut	7	Päronpinne
2	Hallonpinne	8	Citroncup
3	Fruktis	9	Pistagebägare
4	Vaniljstång	10	Apelsinsorbet
5	Jordgubbsstrut	11	Bananglass
6	Saftis	12	Kokosbåt

Vilken glass kom på fjärde plats? Vaniljstång

Vilken glass kom på tolfte plats? Kokosbåt

Vilken glass kom på sjätte plats? Safis

På vilken plats kom Hallonpinne? andra

På vilken plats kom Bananglass? elfte

På vilken plats kom Päronpinne? sjunde

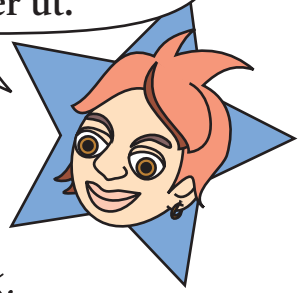

Vill du öva mer på räkneord?
Leta upp portmonnän i Stork-köpet

Bygga meningar

I en mening kan du beskriva hur något är eller ser ut.

Skriv beskrivande ord till bilden.

Använd några av dina ord och skriv om meningen.

spännande

Här är en bok.

Här är en spännande
och bok.

Här är en halsduk.

Här är en bil.

Välj bland orden och skriv slutet på meningarna.

snabbt plötsligt gott vackert

Du kan beskriva hur något händer.

Katten sover gott.

Lärkan sjunger vackert.

Johan springer snabbt.

Viktor vaknar plötsligt.

 Hitta på och skriv slutet på meningarna.

Ekorren skuttar i _____.

Hunden sitter på _____.

Oskar letar bland _____.

Barnen leker vid _____.

Nina rider _____.

Du kan
berätta var
något
händer.

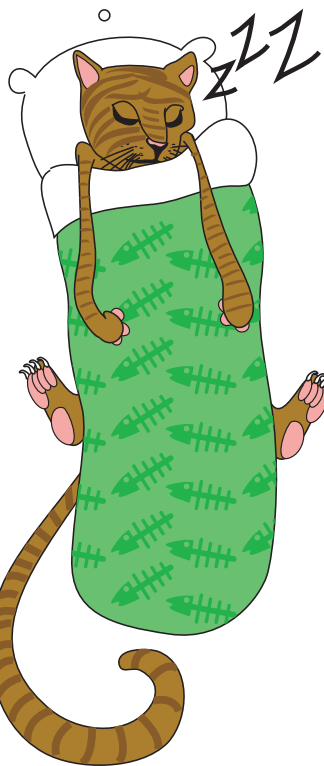
Beskrivningar gör
att en mening
berättar mer.

 Skriv om meningarna så de
blir mer beskrivande.

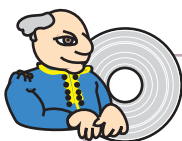
Katten sover.

Den randiga

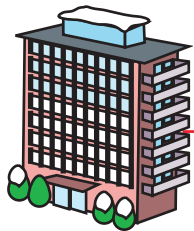

Flickan cyklar.

Pojken simmar.

Vill du öva mer på att bygga meningar?
Leta upp Ture i kassan på biografen.

Tj-ljudet

 Skriv orden i rätt spalt.

tjuv	kyrka	kjol	tjugo	
kyss	tjej	tjata	köpa	kikare
kittla	tjur	tjock	kött	Kjell

tj

tjuv

tjugo

tjej

tjata

tjur

tjock

k

kyrka

kyss

köpa

kikare

kittla

kött

Tj-ljudet kan stavas
med tj eller k.
Ibland stavas det
med kj.

kj

kjol

Kjell

 Här stavas tj-ljudet med k. Skriv orden på rätt rad.

Rum där man lagar mat: kök

Kan man åka på vintern: kälke

Växer på träd i trädgården: körsbär

Hönans barn: kyckling

Finns på cykel: kedja

Finns längst ner i många hus: källare

kyckling

kök

körsbär

kedja

källare

kälke

 Skriv en mening med varje ord.

I en del ord stavas
tj-ljudet med ch.

chips Chile chans charter

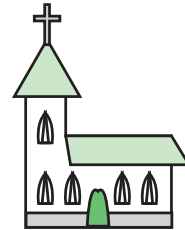
 Skriv vad bilderna föreställer.

20

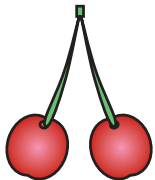
tjugo

tjuv

kyrka

körsbär

kjol

tjur

tjock

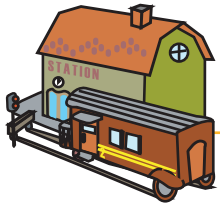
kyckling

kikare

Vill du träna mer på tj-ljudet?
Leta upp körsbären på tidningen.

Stor eller liten bokstav?

 Vilka bor var? Dra streck och skriv in orden i meningarna.

Sverige	—	norrmän
Norge	—	danskar
Finland	—	islänningar
Danmark	—	svenskar
Island	—	finländare

Ett lands
invånare skrivs
med liten bok-
stav.

/ Sverige bor det svenskar .
/ Norge bor det norrmän .
/ Finland bor det finländare .
/ Danmark bor det danskar .
/ Island bor det islänningar .

 Skriv vad invånarna i de fyra länderna kallas.

Spanien spanjorer
Grekland greker
Italien italienare
Tyskland tyskar

 Vilket språk tror du att de talar? Skriv svaret på raden.

Hello! I'm
from England.

engelska

Bon jour!
Je suis français.

franska

Språk skrivs
också med liten
bokstav.

spanska

Holà;
Soy de España.

italienska

Ciao!
Sono italiana.

 Fyll i de ord som fattas så meningarna blir rätt.

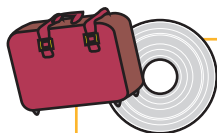
Det bor islänningar i Island. De talar isländska.

Det bor danskar i Danmark. De talar danska.

Det bor norrmän i Norge. De talar norska.

Det bor finländare i Finland. De talar finska.

Det bor svenskar i Sverige. De talar svenska.

Vill du öva mer på stor eller liten bokstav?
Leta upp resväskan på tågstationen.

Verb

 Vad gör de? Skriv ett verb som du tycker passar på raden.

Fågeln_____.

Ormen_____.

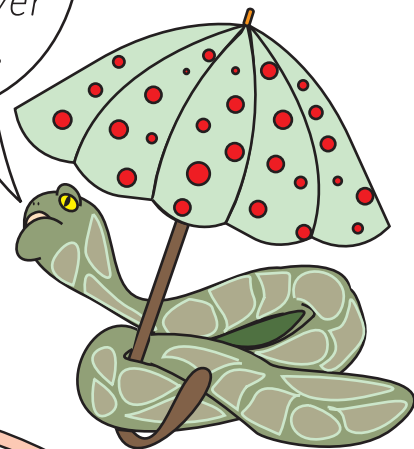
Kängurun_____.

Barnen_____.

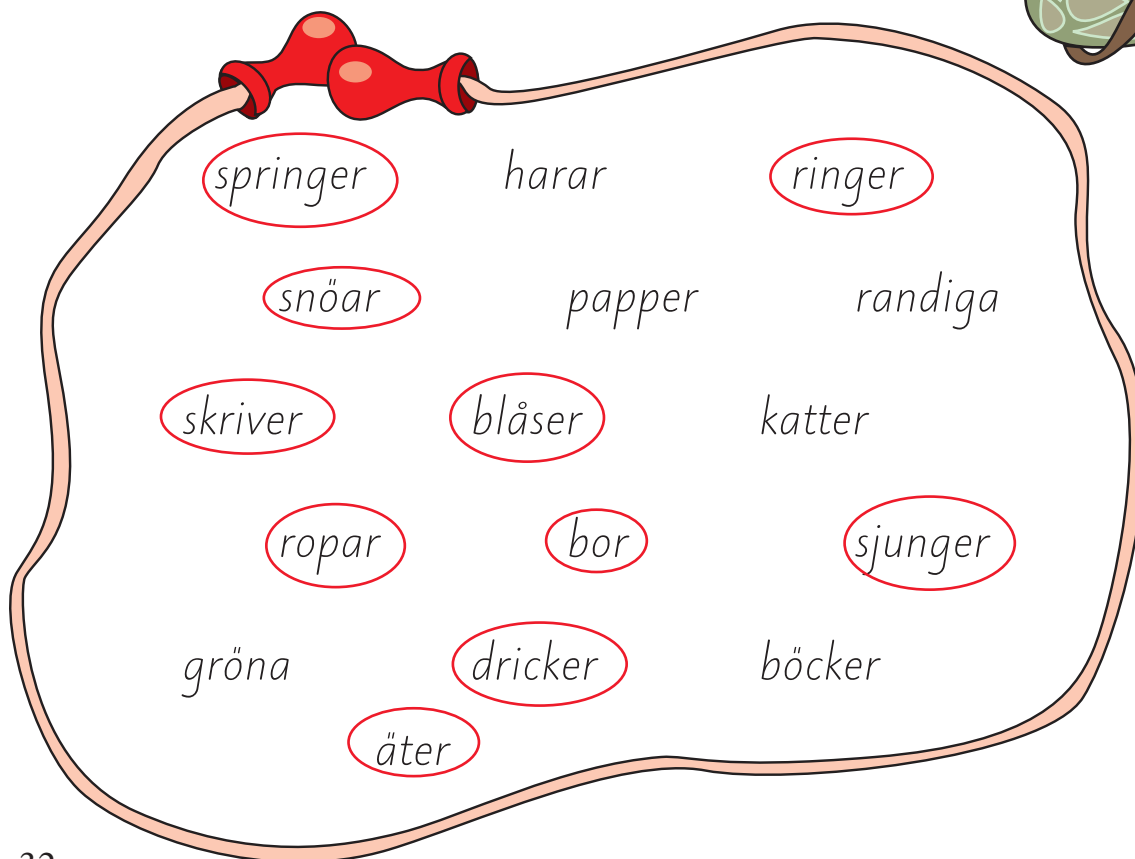
Solen_____.

Vinden_____.

Verb är ord som talar om vad någon gör eller vad som händer, till exempel sover och regnar.

 Ringa in alla verb.

Min hund kan skälla
och hoppa.

✎ Vad kan en katt göra? Skriv fem verb som passar.

✎ Vad kan du göra med en cykel? Skriv fem verb som passar.

✎ Välj rätt form av verbet och skriv på raden.

Ska vi leka efter skolan?

Igår lekte vi hela dagen.

Olle och Linus leker varje dag.

Vem har du lekt med idag?

Verb kan böjas i
olika tidsformer.

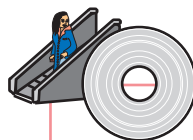
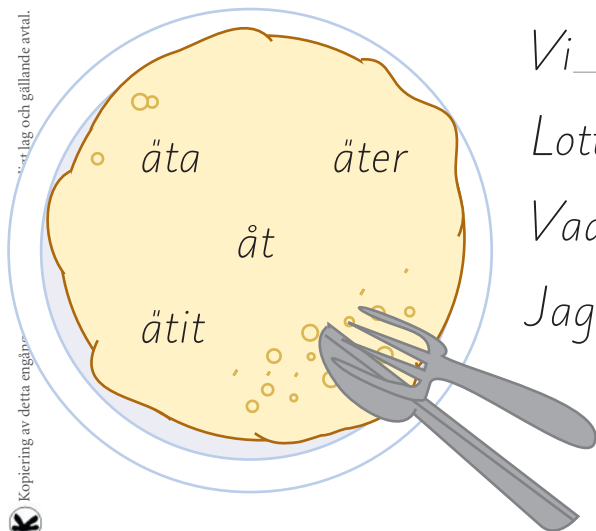

Vi åt pannkaka igår.

Lotta har redan ätit.

Vad brukar du äta till frukost?

Jag äter godis varje lördag.

Vill du öva mer på verb?
Gå till rulltrappan på Stork-köpet.

Kommatecken

Använd kommatecken när du ska räkna upp saker.

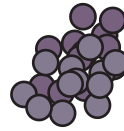
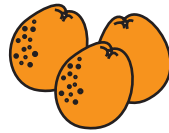
Före sista ordet du räknar upp ska det stå *och*.

 Träna på att skriva kommatecken.

/ / / / / / /

/ / / / / / /

 Skriv vilka frukter du vill ha.

Jag vill ha _____,
och _____.

 Sätt ut kommatecken och ordet *och* på rätt plats i meningen.

Norges flagga är blå, röd och vit.

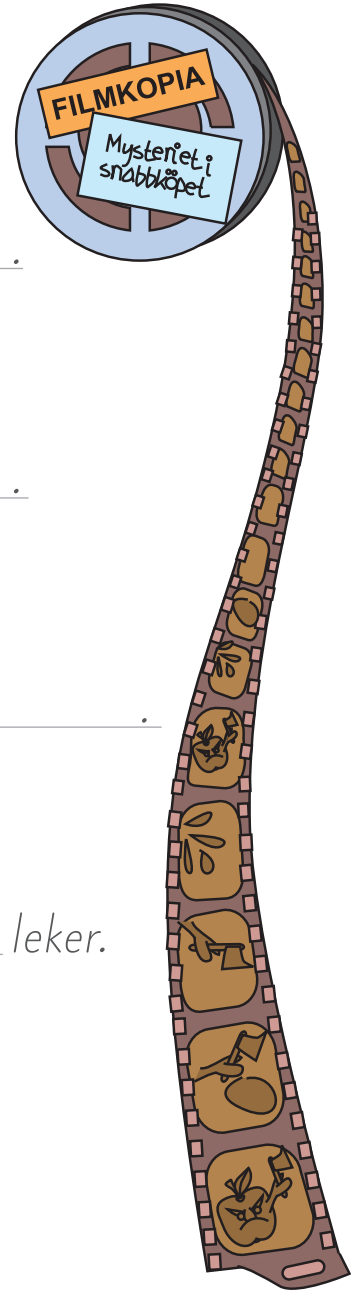
Jag ritar en sol, ett hus och en bil.

Malin tycker om blåbär, lingon och jordgubbar.

Felix har en katt, en hund, ett marsvin och en kanin.

 Skriv in orden så meningen blir färdig.

Glöm inte att använda kommatecken och ordet *och*.

tvål mjölk bröd

Vi behöver tvål, mjölk och bröd.

röd vit grön blå

Min jacka är röd, vit, grön och blå.

bada sola cykla

I sommar ska jag bada, sola och cykla.

Johan Ali Pia

Johan, Ali och Pia leker.

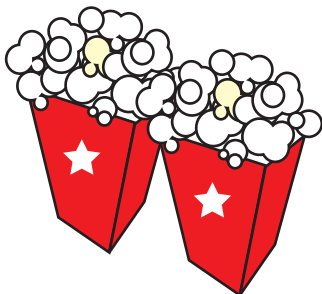
 Hitta på slutet och skriv färdigt meningarna.

Räkna upp minst tre ord.

Jag tycker om _____.

Jag har _____.

Efter skolan ska jag _____.

Vill du öva mer på kommatecken?
Leta upp Lisa på biografen.

Förkortningar

Dra streck till rätt förkortning.

ca	till exempel
osv.	bland annat
obs.	nummer
t.ex.	med mera
kap.	så kallad
sid.	cirka
m.m.	till och med
bl.a.	och så vidare
s.k.	telefon
t.o.m.	observera
tel.	kapitel
nr	sidan

En del
ord och uttryck
brukar förkortas.
Till exempel
förkortas t.ex.

 Skriv rätt förkortning på raden.

bland annat bl.a.

till exempel t.ex.

så kallad s.k.

med mera m.m.

till och med t.o.m.

cirka ca

telefon tel.

observera obs.

kapitel kap.

sidan sid.

och så vidare osv.

nummer nr

 Skriv vad förkortningen i meningen betyder.

I skolan brukar vi läsa, skriva, räkna m.m.

med mera

Obs! Staketet är nymålat.

observera

Till frukost brukar jag bl.a. äta ägg.

bland annat

Snöret ska vara ca 2 meter.

cirka

Räkna varannan: 2, 4, 6, 8 osv.

och så vidare

Många frukter växer på träd, t.ex. äpplen.

till exempel

 Skriv den förkortning som passar på raden.

På rasten brukar vi bl.a. (t.ex.) spela basket.

Titta i boken på sid. 15.

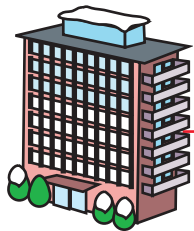
I ryggsäcken har jag böcker, pennor m.m.

Det finns stora djur i havet, t.ex. (bl.a.) valar och sjölejon.

Rikard bor ca 300 m från sjön.

Vill du öva mer på förkortningar?
Leta upp Tina på museet.

Sj-ljudet

Sj-ljudet kan stavas på många olika sätt.

Här stavas orden med *sj* eller *sk*.

Skriv dem under rätt bild.

sjunga

skinka

sjuk

skidor

sked

sjö

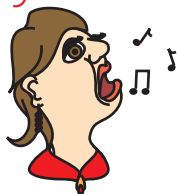
skägg

sju

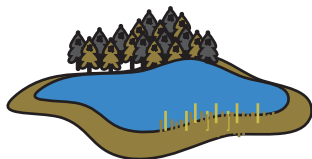
sköldpadda

7

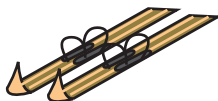
sju

sjunga

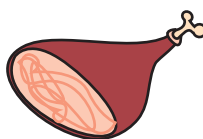
sjö

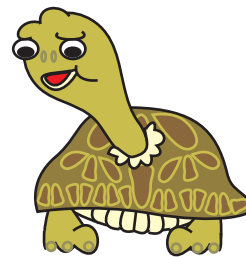
skidor

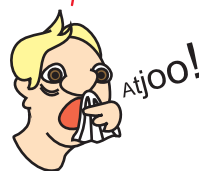
sked

skinka

sköldpadda

sjuk

skägg

Fyll i de ord som saknas i meningarna. Välj bland orden i rutan.

kanske själv skillnad sjunka

Det är hål i båten. Den kan *sjunka*.

Han *kanske* kommer senare.

Jag kan *själv*.

Vad är det för *skillnad* mellan en kamel och en dromedar?

 Skriv alla ord som stavas med *stj* under stjärnan
och alla ord som stavas med *skj* under skjortan.

Här stavas sj-ljudet
med *skj* och *stj*.

*stj*älä skjul stjälk skjuta stjärt
stjälpa skjuts stjärna skjorta

*stj*älä
*stj*älk
*stj*ärt
*stj*älpa
*stj*ärna

*skj*ul
*skj*uta
*skj*uts
*skj*orta

 Skriv färdigt orden med *stj* eller *skj*.

skj orta

skj uta

stj älpa

stj älk

stj ärt

stj äla

stj ärna

skj ul

skj uts

Här är fler sätt att stava sj-ljudet.

sch dusch schema schäfer affisch plansch broschyr schampo usch brosch	sh shorts show ssi passionsfrukt diskussion ssj Nässjö vyssja	si kollision television division ch chaufför chef choklad lunch	ti station lektion addition subtraktion expedition situation gratulation
---	--	---	--

 Skriv det ord som passar till bilden.

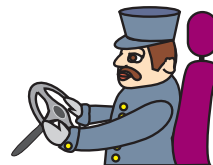

$$5+4=9$$

schema

choklad

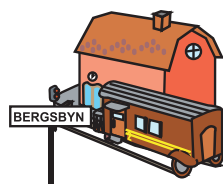
addition

shorts

schampo

chaufför

$$9-5=4$$

station

subtraktion

dusch

 Välj bland orden på förra sidan och skriv färdigt meningarna.

En schäfer kan vara polishund.

Rektorn arbetar på en expedition.

Vi äter lunch klockan 12.

Vi ska se en show där de sjunger och dansar.

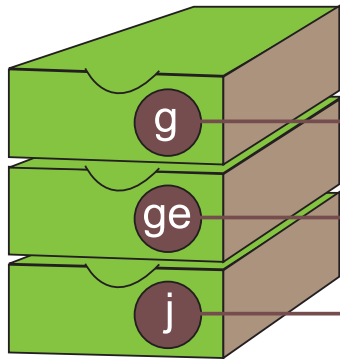
Nässjö är en stad i Småland.

Vi kan ha en diskussion om hur vi ska göra.

Lina har en affisch med sin idol på väggen.

 Här stavas sj-ljudet med *g*, *ge* eller *j*.

Skriv egna meningar med tre av orden.

g — giraff, gelé, passagerare, energi

ge — bandage, garage, bagage

j — journalist, jourläkare

Vill du öva mer på sj-ljudet?
Gå in i mörkrummet på tidningen.

Talstreck

 Skriv det barnen säger på varsin rad.
Börja med talstreck.

För att visa att någon pratar i en berättelse börjar du på ny rad och gör ett talstreck.

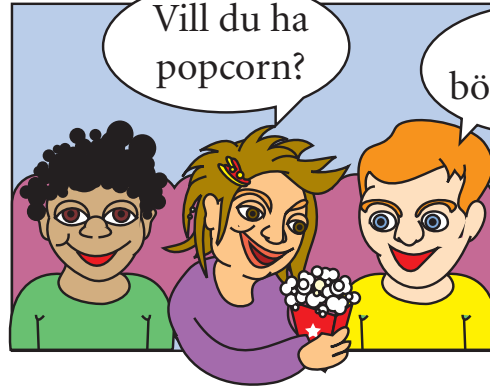

Vi ses ikväll!

Vi träffas utanför bion.

Vill du ha popcorn?

Filmen börjar snart.

-Vi ses ikväll!

-Vi träffas utanför bion.

-Vill du ha popcorn?

-Filmen börjar snart.

 Skriv orden på rätt rad.

frågar säger ropar svarar

Ibland måste man skriva vem som pratar också.

- Jag har varit på bio, säger Oskar.
- Vad tyckte du om filmen? frågar Jens.
- Den var spännande, svarar Oskar.
- Så roligt! ropar Jens.

 Skriv vad barnen säger och vem som pratar. Glöm inte talstreck.

Jag gillar roliga filmer.

*-Jag gillar roliga filmer
säger Sara*

Var filmen rolig?

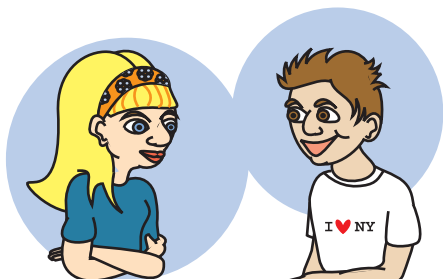
*-Var filmen rolig
frågar Johan*

Jättekul!

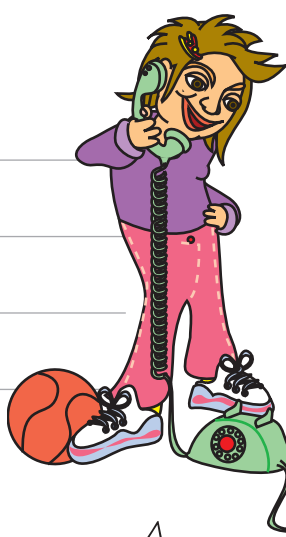
-Jättekul ! svarar Kalle

 Hitta på och skriv vad barnen säger och vem som pratar.

Lena

Peter

Ann

Kalle

Vill du öva mer på talstreck?
Leta upp affischen på biografen.

Register och ordlistor

Här är ett register från en bok om djur.

I register står orden oftast i alfabetisk ordning.

abborre.....	38
and.....	14
björn.....	22
bäver.....	12
citronfjäril.....	35
domherre.....	9
<i>duva</i>	4
<i>duvhök</i>	18
ejder.....	5
<i>ekorre</i>	11
<i>ekoxe</i>	50

falk.....	40
fasan.....	15
fästing.....	36
<i>get</i>	63
<i>geting</i>	48
groda.....	59
hackspett.....	34
hare.....	26
<i>humla</i>	55
<i>hummer</i>	29
iller.....	65

 Skriv djuren i rutan på rätt plats i registret.

ekoxe	duvhök	geting	humla
hummer	get	ekorre	duva

 Titta i registret. På vilken sida kan man läsa om djuret?

hare sidan 26

groda sidan 59

fasan sidan 15

and sidan 14

bäver sidan 12

iller sidan 65

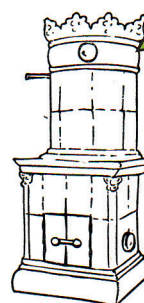
Här är en del av en sida i en ordbok.
Ledorden talar om vilket som är det första och det sista ordet på sidan.

I ordböcker står orden också i alfabetisk ordning.

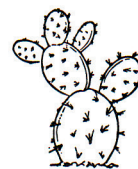
kajka – kalkonfilm

kajka ro el. segla planlöst, utan att komma ngn vart || -de
kajman individ av en grupp (tre släkten) små krokodildjur i Syd- o. Mellanamerika || -en; -er
kajuta rum i aktern på äldre fartyg; chefs rum på örlogsfartyg || -n; kajutor
kaka finare bakverk, av olika slag: småkakor, socherkaka, äppelkaka; runt o. platt matbröd: en k. hårt bröd; äv. t.ex. chokladkaka; kronans k. (är liten men säker) lön från staten; k. söker maka lika personer dras till varann || -n; kakor
kakadua (el. kakadu, kakadora) individ av ett släkte papegojor i den sydostasiatiska övärlden o. i Australien || -n; kakaduor (el. kakaduer, kakadoror)
kakafoni (felaktig form för) kakofoni (se d.o)
kakao produkt ur kakaoträdets frön, 'choklad' || -n
kakel glaserad platta av bränt lergods || kaklet, som kollektivt äv. kakeln; pl. =, best. pl. kaklen
kakelugn murad eldstad (för ved el. ibland kol) som värmer upp rum; ®
kaki äv. khaki ett gulbrungrönt bomullstyg || -n
kakmonster (skämtsam) person som tycker mycket om kakor
kakofoni [-fani:] missljud, störande blandning av olika ljud || -n el. -en; -er
kaktus exemplar av familjen kaktusväxter (kaktéer); ® || -en; -ar
kaktusfikon en gul el. röd exotisk frukt med hårfina taggar på skalet
kal bar, tom, öde; utan blad, löv el. träd el. hår || -t; -are
kalabalik tumult, våldsamt uppträde || -en; -er

kalejdoskop [-å:p] vridbart tittskåp med speglar o. olidfärgade glasbitar, som bildar skiftande mönster när det vrids || -et; pl. =, best. pl. -en
kalejdoskopisk skiftande, brokig || -t
kalendarisk som rör kalendarium el. kalender || -t
kalendarium förteckning över årets dagar m.m., almanacka || kalendariet; kalendarier
kalender 1 almanacka (med plats för anteckningar vid varje dag) 2 system för tideräkning (se gregoriansk 1) 3 publikation som kommer ut regelbundet, vanl. en gång för varje år, årsbok || -n; kalendrar
kalenderbitare person som älskar att slå upp i kalendrar, tabeller o.d. || -n; pl. =, best. pl. -arna
kalendermånad månad räknad från den första till den sista
kalenderår tiden 1 jan.–31 dec.
kalesch [långt el. kort å] fyrehjulig vagn med två säten vända mot varandra || -en; -er
kalfaktor (förr) soldat som tjänstgjorde som uppassare åt officer || -n; -er [-tø:]
kalfatra [kallfa:- el. kall-] täta (fartyg) med beck o. drev; (bildl.) kritiskt granska, gå illa åt || -de
kalfjäll fjäll ovanför trädgränsen
kalgan [kall- el. -gā:n] ett tunt, kruslockigt lammskinn || oböjl.
kalhugga avverka alla träd på ett område med undantag för ev. fröträd
kalhygge kalhugget område || -t; -n
kali (namn på) diverse kaliumföreningar (gödselmedel m.m.) || -t
kaljber inre diameter på ett rör (främst om rörets vidd i eldvapen); beskaffenhet, värde, sort; av samma b. likadan || -n; kaljberar el. kaljberer

kakelugn

kaktus

av släktet *Opuntia*

Ur Bonniers svenska ordbok, sjunde upplagan, Bonniers 2000.

Här kan du läsa om vad orden betyder, hur de stavas och hur de böjs.

✏️ Skriv R om meningen är rätt. Skriv F om meningen är fel.

En kajman är en liten krokodil. R

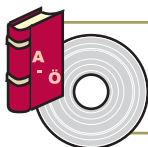
Kakao får man från kakaoträdets rot. F

En kalesch är en vagn. R

Det heter en kajuta, flera kajuter. F

Kaki är en frukt. F

Det sista ordet på sidan är kalkonfilm. R

Vill du öva mer i register och ordlistor?
Leta upp ordboken på biblioteket.

Ordkunskap

a-n

aula

brista

cyklon

dåsig

egg

flanera

gadd

hjässa

inkomst

jockey

kikna

lavin

mör

nation

samlingssal

gå sönder

virvelstorm

sömnig, slö

vass kant på t.ex. en kniv

promenera omkring

det getingen sticks med

översta delen på huvudet

lön

ryttare på kapplöpningshäst

tappa andan

stort snöras (i fjällen)

lätt att tugga

en stat (ett land)

Vill man veta vad ett ord betyder kan man titta i en ordbok.

 Para ihop orden med rätt förklaring.

Skriv siffran i rutan.

egg

5

1. översta delen på huvudet

nation

7

2. stort snöras (i fjällen)

hjässa

1

3. promenera omkring

flanera

3

4. ryttare på kapplöpningshäst

jockey

4

5. vass kant på t.ex. en kniv

lavin

2

6. lätt att tugga

mör

6

7. en stat (ett land)

 Skriv en förklaring till orden.

lavin stort snöras (i fjällen)

kikna tappa andan

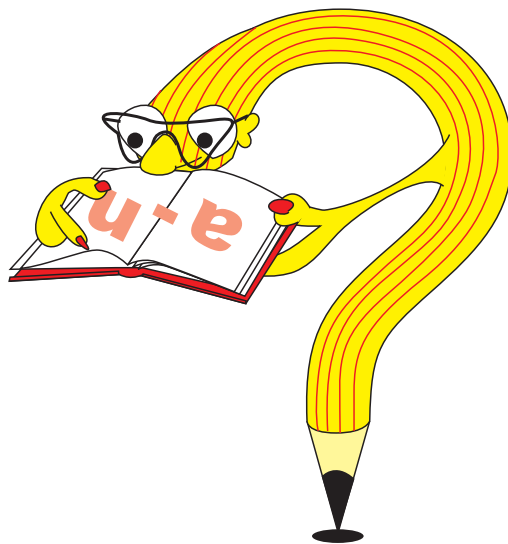
cyklon virvelstorm

inkomst lön

brista gå sönder

dåsig sömnig, slö

aula samlingssal

 Titta i ordlistan och skriv ett ord som passar i meningen.

Var försiktig så du inte skär dig på knivens egg.

Jag tycker om att flanera i staden.

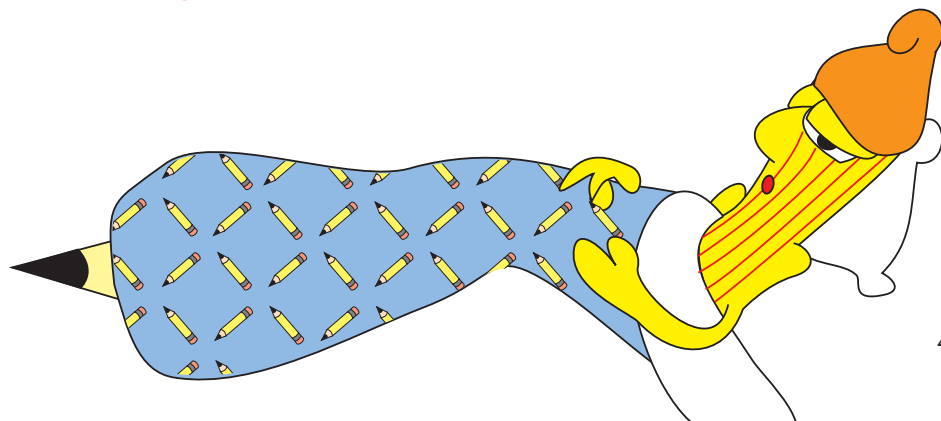
Bär försiktigt! Snöret kan brista.

Biffen var mör.

Eleverna samlades i skolans aula.

Jag brukar skratta så jag kiknar.

Jag känner mig dåsig så jag ska lägga mig en stund.

 Para ihop orden med rätt förklaring.
Skriv siffran i rutan.

ting	4	1. område
åsikt	5	2. tycka synd om
pråm	6	3. ett slaginstrument
ömka	2	4. sak, föremål
skör	7	5. det man tycker om något
zon	1	6. en lastbåt med flat botten
xylofon	3	7. går lätt sönder

 Skriv en förklaring till orden.

upphöra sluta

rotera snurra

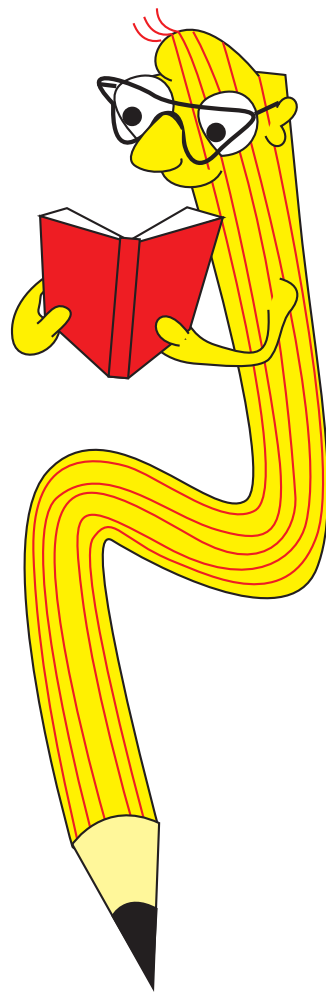
yla tjuta

ängslig orolig

weekend veckoslut

väsna föra oljud

ocean världshav

 Titta i ordlistan och skriv ett ord som passar i meningen.

Var försiktig! Vasen är skör.

Stilla havet är en ocean.

Jorden snurrar runt solen.

Vargen brukar yla på natten.

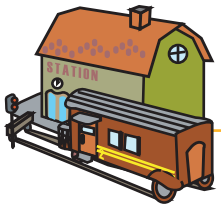
Säg vad du tycker! Jag vill veta din åsikt.

Tyst! Väsna inte så mycket.

Jag känner mig ängslig när det är mörkt.

Vill du öva mer på vad ord betyder?
Leta upp aulan i museet.

Kommer du ihåg?

 Fyll i meningarna så de blir rätt.

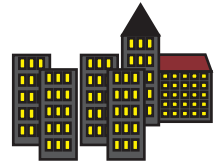
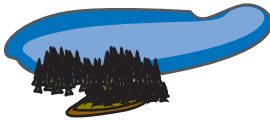
Länder och städer skrivs med stor bokstav.

Språk skrivs med liten bokstav.

Det invånarna i ett land kallas skrivs med liten bokstav.

Namn på sjöar, floder och platser skrivs med stor bokstav.

 Hitta på namn till platserna på bilderna.

 I meningarna saknas punkter och flera stora bokstäver.

Skriv om meningarna så de blir rätt.

i spanien talar man spanska

I Spanien talar man spanska.

marco är italienare och bor i staden venedig

Marco är italienare och bor i staden Venedig.

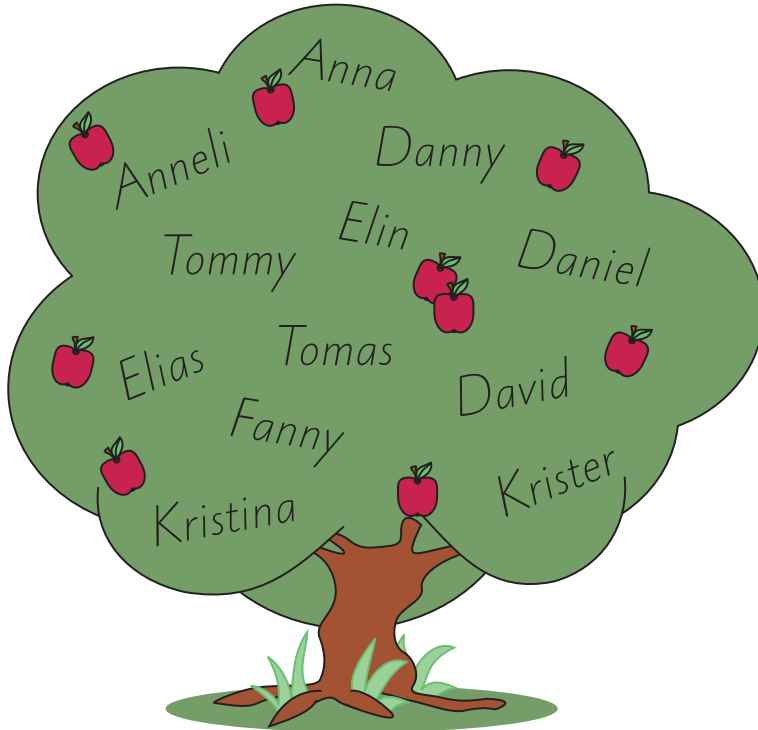

Rita, skriv och berätta om en resa du har gjort eller skulle vilja göra.

Kommer du ihåg?

Skriv namnen i alfabetisk ordning.

Anna

Anneli

Daniel

Danny

David

Elias

Elin

Fanny

Krister

Kristina

Tomas

Tommy

Här är en del av en sida i en ordbok.

Svara på frågorna.

Vad betyder murkna?

bli murken, ruttna

Vad är en murre?

en sotare

Det heter en murkla, flera murklor

Titta på ledorden. Vilket är det första och sista ordet på sidan?

murkla

mutation

murkla – mutation

murkla exemplar av svampar av flera olika släkten, t.ex. *stenmurkla*, *toppmurkla* || -n; **murklor** **murkna** bli murken, ruttna || -de
murmeldjur *alpmurmeldjur* en mellaneuropeisk gnagare av gruppen jordekorrar; (bildl., ngt åld.) slö, oföretagsam person
murning det att mura || -en; -ar
murra knorra missnöjt (över ngt) || -de
murre (vard.) sotare: *sotarmurre* || -n; **murrar** **murrig** (om färg) mörk o. dyster; (om person) surmulen, småilsken || -t; -are
murvel (vard.) 1 (nedsättande om) journalist 2 (provins.) drummel, lymmel || -n; **murvlar** **muräna** individ av en familj havslevande. Ålärta-

Ur Bonniers svenska ordbok, sjunde upplagan, Bonniers 2000.

Rita, skriv och berätta om en bok som du har läst.

Kommer du ihåg?

Är ordet ett substantiv, adjektiv, verb eller räkneord?
Sätt kryss i rätt ruta.

	substantiv	adjektiv	verb	räkneord
springer			☒	
glad		☒		
femton				☒
leka			☒	
sol	☒			
varm		☒		
elefant	☒			
sjätte				☒
hoppar			☒	
sitta			☒	
liten		☒		
tjugo				☒
granar	☒			
smal		☒		

Fyll i de former av adjektivet som saknas.

varm *varmare* *varmast*
stor *större* *störst*
liten *mindre* *minst*

Skriv rätt form av verbet på raden.

Jag *gick* till skolan.
Hon har redan *gått*.
Vart ska du *gå*?

Rita, skriv och berätta om något du önskar dig.

Kommer du ihåg?

 Tre av orden i rutan är frukter och tre är bär. Skriv färdigt meningarna.

hallon päron lingon
äpple banan blåbär

De tre bären är hallon, lingon och blåbär.

De tre frukterna är päron, äpple och banan.

 Skriv vad barnen säger på raderna.

Glöm inte att skriva vem som pratar.

-Vad ska vi göra?

frågar Erik.

-Vi kan spela kort,

svarar Pia

 Skriv en mening, en fråga och ett utrop.

 Skriv om meningen så den blir mer beskrivande.

Hunden leker.

Rita, skriv och berätta om en film du har sett.

Kommer du ihåg?

 Skriv en synonym till ordet.

vän kompis flicka tjej

pojke kille rolig skojig

(Det finns fler synonymer till orden.)

 Vad betyder förkortningen?

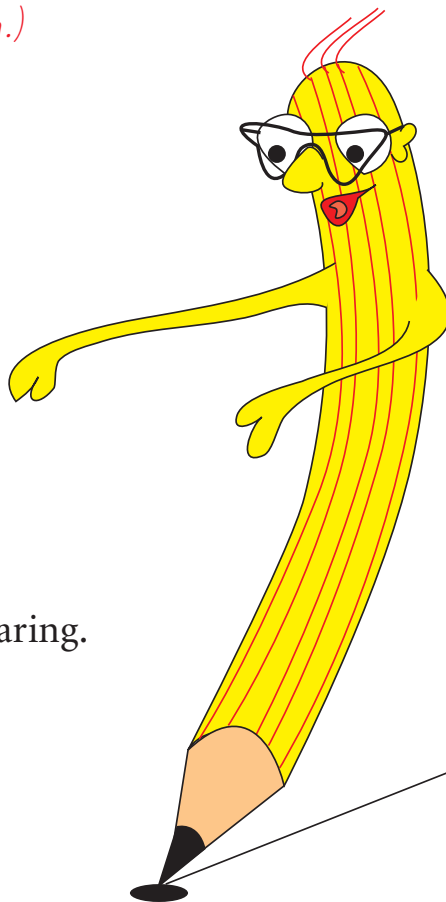
t.ex. till exempel

bl.a. bland annat

osv. och så vidare

nr nummer

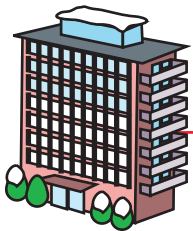
tel. telefon

 Dra streck från ordet till rätt förklaring.

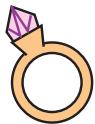

Rita en bild av en plats du tycker om.
Skriv och berätta om din bild.

Kommer du ihåg?

 Skriv vad bilderna föreställer.

ring

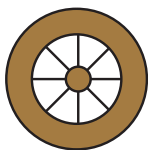
korg

jordgubbe

choklad

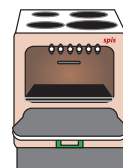
hjul

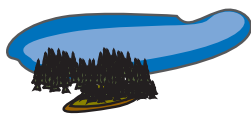
käpp

tjur

ugn

sjö

skägg

giraff

bandage

 Skriv färdigt meningarna.

Jag når inte botten. Det är för djupt.

Teve kommer av ordet television.

Jag tvättar håret med ett schampo som luktar citron.

Tala sanning! Du får inte ljuga.

Jag orkar inte gå. Kan du inte skjutsa mig på din cykel?

Skriv en berättelse där du försöker få med så många ord från korsordet som du kan.

Så här installerar du cd-skivan

Börja med att placera cd-skivan i cd-facket på datorn. Bläddra dig fram till cd-enheten och dubbelklicka på filen "setup.exe" för att starta installationen. Följ instruktionerna. När installationen är färdig hamnar Språkmästarens ikon på skrivbordet, dubbelklicka på den för att starta programmet. Kom ihåg att cd-skivan måste sitta i medan du arbetar med Språkmästaren.

Under installationen ställs du inför vissa val som har att göra med var du vill att filerna ska installeras. Ofta är den plats som föreslås av installationsprogrammet ett bra ställe att ha filerna på. Om du vill lägga filerna i någon annan mapp kan du själv bläddra dig fram till den platsen.

Navigering och funktion

Man kan klicka direkt i bilden för att komma till de olika miljöerna där övningarna finns.

Man kan välja övningarna på flera sätt, ett är att klicka på en rubrik i listen.

Språkmästaren är en språksäker flicka som finns med som hjälp i alla övningar. Hos henne kan man också göra inställningar samt avsluta.

Man kan leta i bilden efter symbolen från elevboken och klicka direkt på den.

Om man klickar på tillbakapilen här, kommer man tillbaka till staden.

Man kan även välja övning genom att klicka på en rubrik i listen.

Genom Språkmästaren kan man hämta information, ställa in ljudet samt avsluta.

Genom att klicka på frågetecknet kan man få en introduktion till övningen.

I de flesta övningar ska man träna flera gånger innan övningen är avslutad. För varje gång får man någon form av feedback. Här lastas en väska för varje rätt och en väska lastas av om man gör fel. När alla väskor är lastade åker tåget iväg och övningen är slut.

Om man klickar på tillbakapilen när man är inne i en övning kommer man till förstasidan i den miljö man befinner sig (här: tågstationen).

Momenten från boken tränas i flera övningar i stigande svårighetsgrad.

Inne i varje övning kan man få hjälp av Språkmästaren att komma ihåg det man lärt sig i boken.

Biblioteket

I biblioteket tränas alfabetisk ordning samt att hitta i register och ordlistor. I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 4-5, 14-15, 44-45 och 51. Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Alfabetisk ordning

1. **Ordna böckerna efter alfabetet.** Här visas 29 böcker, med en bokstav på varje. Genom att klicka på böckerna i alfabetisk ordning ställs de i rätt ordning på hyllan.
2. **Sortera efter första bokstaven.** Sex böcker med titlar ska sorteras i alfabetisk ordning efter första bokstaven. Genom att klicka på böckerna i rätt ordning placeras de rätt på hyllan.
3. **Sortera efter andra bokstaven.** Klicka på de sex böckerna i alfabetisk ordning. Sorteringen görs efter andra bokstaven.

Mer alfabetisk ordning

1. **Sortera efter andra och tredje bokstaven.** Fem barn ska ställas i kö. Klicka på namnen i alfabetisk ordning. Sorteringen görs i huvudsak efter andra och tredje bokstaven.
2. **Sortera efter tredje och fjärde bokstaven.** Fem ord ska sorteras i alfabetisk ordning i huvudsak efter tredje och fjärde bokstaven, ibland efter den femte. Klicka på orden i rätt ordning.
3. **Sortera efternamn i alfabetisk ordning.** Tio efternamn ska sorteras i alfabetisk ordning alltifrån första till fjärde bokstaven. Klicka på namnen i rätt ordning.

Register och ordlistor

1. **Hitta rätt sida i ett register.** Ett ord och tre svarsalternativ kommer upp. Leta upp ordet i registret, se vilken sida det står på och klicka på rätt svarsalternativ.
2. **Avgör om påståendet är rätt eller fel.** Titta i ordboken och avgör om påståendet som visas är rätt eller fel. Klicka på "rätt" eller "fel".

Tågstationen

På tågstationen får man öva på när det ska vara stor respektive liten bokstav. Länder, städer, platser, språk och invånare tas upp, blandat med det som eleven tränat i häfte A; djur, växter, dagar och månader. I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 2-3, 22-23, 30-31 och 50. Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Länder och städer

1. **Välj stor eller liten bokstav.** Avgör om ordet ska ha stor eller liten bokstav och klicka på rätt väska. Orden är länder, städer, växter, djur, månader och dagar.
2. **Klicka på ord som ska ha stor bokstav.** Fyra ord kommer upp på fönster-rutan. Markera de ord som ska ha stor bokstav genom att klicka på dem. Under övningen går det att ångra en markering genom att klicka på ordet igen. Klicka sedan på "KLAR" för att se vad som är rätt eller fel.
3. **Hitta ord som ska ha stor bokstav.** Tre meningar kommer upp. Klicka på de ord i meningarna som ska ha stor bokstav. Klicka därefter på "KLAR". De meningar som är rätt blir gröna.

Platser

1. **Sortera fyra ord efter stor eller liten bokstav.** Dra orden till rätt spalt, för stor respektive liten bokstav. Svaret utvärderas när det sista ordet dragits på plats. Orden är namn på platser blandat med växter, djur, månader och dagar.
2. **Lista ut och sätt ihop namnet på platsen.** Med hjälp av en rebus ska man bygga namnet på den plats som flickan tänker på. Det gäller att välja rätt alternativ så att namnet börjar med stor bokstav. Orden dras till disken under biljettförsäljaren.
3. **Sätt in de två ord som fattas i meningen.** Två ord fattas i den mening som kommer upp. Välj bland fyra alternativ och dra orden i rätt ordning till meningen. Det gäller att tänka efter om orden ska ha stor eller liten bokstav.

Länder, språk och invånare

1. **Sätt in rätt ord i meningen.** Tänk efter om ordet som saknas i meningen ska ha stor eller liten bokstav. Välj och klicka på rätt alternativ.
2. **Sortera tre ord efter stor eller liten bokstav.** Orden dras till rätt plats på tåget utifrån om de ska ha stor eller liten bokstav. Svaret utvärderas efter att det sista ordet placerats.
3. **Sätt in orden som saknas i de tre meningarna.** Ett ord saknas i varje mening. Välj ett ord som passar och tänk efter om det ska ha stor eller liten bokstav. Dra rätt ord till rätt plats. Svaret utvärderas när alla tre orden är på plats.

Biografen

I biografen handlar övningarna om meningar och skiljetecken. Här får man öva på punkt, utropstecken, frågetecken, kommatecken och talstreck samt på frågeord och att bygga meningar. I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 8-9, 18-19, 26-27, 34-35, 42-43 och 53. Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Meningar/skiljetecken

1. Välj rätt skiljetecken om meningen är färdig. Klicka på rätt skiljetecken om meningen är färdig. Klicka annars på "ej färdig".
2. Dra orden till rätt mening. Fem ord ska placeras på rätt plats i ett utrop, en fråga och en vanlig mening. Dra orden till rätt plats. När sista ordet placerats utvärderas svaret.

Frågor/frågeord

1. Gör om en mening till en fråga. Gör en fråga av meningen genom att ändra ordföljden. Klicka på orden i den ordning de ska vara i frågan.
2. Välj rätt frågeord av var/vart eller vilken/vilket/vilka. Välj först vilka frågeord som ska tränas: var/vart eller vilken/vilket/vilka. Klicka sedan på det frågeord som passar i meningen som kommer upp.
3. Välj rätt frågeord. Klicka på det frågeord av fyra alternativ som passar i frågan.

Bygga meningar

1. Bygg ut meningen så den passar till bilden. Välj ord som passar och dra dem till rätt plats i meningen. Avsluta med punkt.

Kommatecken

1. Avgör om meningen är färdig. Klicka på "färdig" om meningen är färdig, med alla skiljetecken på rätt plats. Klicka på "ej färdig" om något saknas.
2. Sätt ut skiljetecken. Sätt ut punkt, kommatecken, samt ordet "och" på rätt plats i meningen. Klicka först på knappen med det önskade tecknet/ordet och därefter på platsen där det ska vara.

Talstreck

1. Sätt ut talstreck och andra skiljetecken. Tre meningar saknar skiljetecken. Sätt ut talstreck och övriga skiljetecken på rätt plats. Klicka först på knappen med tecknet och därefter på den plats i meningen där tecknet ska vara.

Museet

På museet tränas synonymer, förkortningar och ordkunskap.
I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 10-11, 36-37, 46-49 och 54.
Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Synonymer

1. **Hitta synonymerna.** Ett av tre ord är inte en synonym till de två andra. Klicka på det ord som ska bort.
2. **Synonym-memory.** Spela memory och para ihop synonymer två och två genom att klicka på tavlorna. De synonymer som hittats hamnar på konstnärens lista.

Förkortningar

1. **Välj rätt sätt att förkorta.** Klicka på tavlan med rätt skriven förkortning av uttrycket som visas.
2. **Välj rätt förkortning till meningen.** Klicka på den förkortning som passar i meningen.

Ordkunskap

1. **Välj rätt förklaring till ordet.** Välj först vilka ord som ska tränas genom att klicka på knappen "a-m", "n-ö" eller "alla ord". Ett ord samt tre förklaringar att välja bland kommer upp. Klicka på rätt förklaring. Det går att "slå upp ordet" genom att klicka på ordboken.
2. **Välj rätt ord till förklaringen.** Välj först vilka ord som ska tränas genom att klicka på knappen "a-m", "n-ö" eller "alla ord". En förklaring och tre ord att välja bland kommer upp. Klicka på det ord som passar. Klicka på ordboken för att få hjälp.

Stork-köpet

I Stork-köpet får man öva på ordklasserna substantiv, adjektiv, räkneord och verb. I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 6-7, 16-17, 24-25, 32-33 och 52. Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Substantiv

1. **Välj en, ett eller flera.** Avgör om det ska vara en, ett eller flera framför substantivet på kassa-apparaten. Klicka på rätt påse, så skrivs varan ut på kvittot. Priset stiger med tio kronor för varje felval.
2. **Hitta alla substantiv.** Leta upp tre substantiv bland orden på lådorna och klicka på dem, så ställs en ny vara in i skåpet.

Adjektiv

1. **Hitta adjektiven i meningarna.** Klicka på ett adjektiv i varje mening. Vid tre rätt fylls rutan på med nya klädesplagg.
2. **Komparera adjektiv.** Komparera ett adjektiv i taget genom att klicka på formerna i tur och ordning.
3. **Hitta substantiv och adjektiv.** En skylt med ordet "substantiv" eller "adjektiv" tänds. Det gäller sedan att klicka på alla ord som hör till den ordklassen, så fort som möjligt.

Räkneord

1. **Para ihop räkneord i memory.** Spela memory genom att klicka på prislapparna och para ihop samma räkneord skrivna med siffror respektive bokstäver.
2. **Hitta rätt ordningstal.** Läs frågan i pratbubblan. Hitta den person som har rätt antal kronor skrivet på varukorgen. Räkna ut på vilken plats i kön som personen står och klicka på rätt ordningstal.

Verb

1. **Hitta verbet i meningen.** Klicka på verbet i meningen, så åker damen uppåt i rulltrappan.
2. **Sätt in rätt verbform i meningarna.** Sätt in rätt verbform i de fyra meningarna genom att dra orden till rätt plats.
3. **Avgör om ordet är ett substantiv eller ett verb.** Ett ord i taget kommer upp. Är det ett substantiv eller ett verb? Det gäller att snabbt klicka på rätt alternativ, så att kulan hindras från att åka ur banan.
4. **Sortera ord efter ordklass.** Sortera fyra ord efter ordklass genom att dra dem till rätt korg.

Tidningsredaktionen

Tidningsredaktionen innehåller stavningsövningar. Här tränas ng-ljudet, j-ljudet, tj-ljudet och sj-ljudet. I elevhäftet finns dessa övningar på sidorna 12-13, 20-21, 28-29, 38-41 och 55-56. Nedan följer anvisningar till motsvarande övningar på cd-skivan.

Ng-ljudet

1. **Välj rätt stavning av ng-ljudet.** Välj först och klicka på knappen med de stavningssätt som ska tränas. Klicka sedan på knappen med den bokstav/de bokstäver som saknas i ordet som visas. Dra med pekaren över bilden för att höra ordet.
2. **Skriv ordet.** En bild visas på skärmen. Dra med pekaren över bilden för att höra ordet. Skriv in ordet genom att klicka på bokstäverna. Klicka på sudda om det blir fel. Klicka på klar när ordet är färdigt.

J-ljudet

1. **Välj rätt stavning av j-ljudet.** Välj först vilka stavningssätt som ska tränas genom att klicka på knappen till det trafikljuset. Klicka sedan på rätt bokstav/bokstäver som saknas i ordet i meningen.
2. **Hitta ord med j-ljudet rätt stavat.** Ett ord med j-ljud fattas i meningen. Tre alternativ visas. Klicka på ordet med rätt stavning.

Tj-ljudet

1. **Välj rätt stavning av tj-ljudet.** Välj först vilka stavningssätt som ska tränas genom att klicka på dem. En bild visas. Dra med pekaren över bilden för att höra ordet. Dra bilden till fältet med rätt stavning.
2. **Hitta ord med tj-ljudet rätt stavat.** Ett ord med tj-ljud fattas i meningen. Fyra alternativ visas. Klicka på ordet med rätt stavning.

Sj-ljudet

1. **Välj rätt stavning av sj-ljudet.** Välj först vilka stavningssätt som ska tränas och klicka på dem. En bild och ett ord där sj-ljudet saknas visas. Dra med pekaren över bilden för att höra ordet. Klicka på lådan med rätt stavningsalternativ.
2. **Skriv in rätt stavning av sj-ljudet.** En bild och ett ord där sj-ljudet saknas visas. Dra med pekaren över bilden för att höra ordet. Skriv in rätt stavning av sj-ljudet genom att klicka på bokstäverna och därefter på klar. Klicka på sudda om det blir fel.
3. **Hitta rätt stavning av sj-ljudet.** Här tränas alla stavningssätt av sj-ljudet. Ett ord kommer upp där sj-ljudet saknas. Det gäller att klicka på rätt alternativ så fort som möjligt, innan cyklisten försvinner ur bild. Dra med pekaren över ordet för att höra det.

Språkmästaren består av två komponenter: Ett **elevhäfte** med grundläggande övningar samt en **cd-rom** med flera övningar till de olika momenten.

I **Språkmästaren B** får eleverna träna på:

- ★ Alfabetisk ordning
- ★ Stor och liten bokstav
- ★ Att bygga meningar
- ★ Punkt, frågetecken och utropstecken
- ★ Kommatecken och talstreck
- ★ Substantiv, adjektiv, räkneord och verb
- ★ Ng-ljudet, j-ljudet, tj-ljudet och sj-ljudet
- ★ Ordkunskap, synonymer och förkortningar

I elevhäftet går eleverna igenom och tränar på grunderna i varje moment. De som behöver mer träning eller vill ha mer att göra kan sedan lätt hitta flera liknande övningar på cd-skivan.